

عملکرد وزارت تعاون در سال ۱۳۷۵

از محل تسهیلات اعتباری تبصره ۳ قانون بودجه

مقدمه

براساس بند «الف» تبصره ۳ قانون بودجه سال ۱۳۷۵ مبلغ ۷۵۰ میلیارد ریال اعتبار به تعاونیهای تحت پوشش وزارت تعاون اختصاص یافته، که به موجب مصوبات هیات محترم وزیران براساس تکلیف مقرر در بند «و» تبصره مذکور بشرح جداول ۱ و ۲ بین استانها و زیربخشها تقسیم شده است.

با وجود تصویب آئیننامه اجرایی فوق در تاریخ ۷۵/۱/۱۵ و ابلاغ آن در تاریخ ۷۵/۲/۹ و تعیین سهم بانکهای عامل در تاریخ ۷۵/۳/۲۴ توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اعلام توزیع اعتبار استانی توسط کلیه بانکهای عامل عملاً تا اواخر مرداد ماه سالجاری بطول انجامید، لذا استفاده از تسهیلات تبصره در پنج ماهه سالجاری میسر نگردید.

گزارش مذکور شامل دو بخش می باشد:

۱- گزارش عملکرد طرحهای دریافت شده از ادارات کل تعاون و ارسال همزمان آن به بانکهای عامل استانها.

۲- گزارش عملکرد طرحهای تصویبی در کمیسیون بررسی طرحها در وزارت تعاون.

بخش اول:

گزارش عملکرد طرحهای دریافت شده از ادارات کل تعاون و ارسال همزمان آن به بانکهای عامل استانها

براساس گزارشهای دریافت شده از ادارات کل تعاون استانها تعداد ۲۲۳۳ طرح با حجم سرمایه گذاری به میزان ۱۶۶۸/۹۵ میلیارد ریال همزمان به وزارت تعاون و

بانکهای عامل استانها ارسال گردیده است. ۱- توزیع طرحها براساس نوع فعالیت تعاونی کل طرحهای ارسالی به وزارت تعاون و

بانکهای عامل استانها تعداد ۲۲۳۳ طرح می باشد که به ترتیب در گرایشهای مختلف اقتصادی به قرار جدول زیر می باشد:

توزیع بخشی تسهیلات تبصره ۳ قانون بودجه سال ۷۵ سهم وزارت تعاون

ارقام به میلیون ریال

ردیف	نام استان	تفکیک اعتبار توزیع نشده			جمع اعتبار	جمع اعتبار تفصیلی (جمع توزیع مرملة اول و مرملة دوم)
		خدمات	صنعت	کشاورزی		
۱	آذربایجان شرقی	۳۰۰۰	۱۵۰۰۰	۸۸۰۰	۲۷۸۰۰	۲۸۰۰
۲	آذربایجان غربی	۵۰۰۰	۱۲۲۰۰	۱۲۰۰۰	۲۹۳۰۰	۲۸۰۰
۳	اردبیل	۲۶۰۰	۱۰۲۰۰	۸۷۰۰	۲۱۵۰۰	۳۵۰۰
۴	اصفهان	۳۳۰۰	۱۳۹۰۰	۱۱۵۰۰	۲۹۷۰۰	۵۲۰۰
۵	ایلام	۳۲۰۰	۱۰۲۰۰	۱۱۲۰۰	۲۴۶۰۰	۳۸۰۰
۶	بوشهر	۳۲۰۰	۱۱۳۰۰	۱۳۹۰۰	۲۹۴۰۰	۴۸۰۰
۷	تهران	۲۳۰۰۰	۱۷۵۰۰	۹۵۰۰	۵۰۰۰۰	۲۰۰۰
۸	چهارمحال و بختیاری	۲۲۰۰	۸۲۰۰	۹۹۰۰	۲۰۳۰۰	۳۳۰۰
۹	خراسان	۶۵۰۰	۲۴۶۰۰	۱۵۰۰۰	۴۶۱۰۰	۸۱۰۰
۱۰	خوزستان	۶۶۰۰	۲۴۰۰۰	۲۲۰۰۰	۵۲۶۰۰	۱۰۶۰۰
۱۱	زنجان	۳۵۰۰	۱۰۰۰۰	۶۹۰۰	۲۰۴۰۰	۲۴۰۰
۱۲	سمنان	۳۳۰۰	۱۲۷۰۰	۸۳۰۰	۲۲۳۰۰	۵۳۰۰
۱۳	سیستان و بلوچستان	۴۲۰۰	۱۴۹۰۰	۱۳۷۰۰	۳۲۸۰۰	۲۸۰۰
۱۴	فارس	۴۲۰۰	۱۶۸۰۰	۱۲۳۰۰	۳۲۳۰۰	۴۸۰۰
۱۵	قم	۲۴۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۷۴۰۰	۷۴۰۰
۱۶	کردستان	۳۳۰۰	۱۷۶۰۰	۱۰۳۰۰	۳۲۲۰۰	۵۲۰۰
۱۷	کرمان	۳۳۰۰	۱۵۷۰۰	۱۱۳۰۰	۳۱۳۰۰	۵۳۰۰
۱۸	کرمانشاه	۳۳۰۰	۱۶۰۰۰	۱۴۰۰۰	۳۳۳۰۰	۴۸۰۰
۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۳۵۰۰	۱۱۲۰۰	۹۷۰۰	۲۴۴۰۰	۳۴۰۰
۲۰	گیلان	۳۲۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۵۰۰	۲۳۷۰۰	۳۷۰۰
۲۱	لرستان	۴۲۰۰	۱۳۷۰۰	۱۰۴۰۰	۳۹۳۰۰	۴۸۰۰
۲۲	مازندران	۳۳۰۰	۱۵۰۰۰	۱۳۰۰۰	۳۳۳۰۰	۳۷۰۰
۲۳	مرکزی	۳۶۰۰	۱۱۶۰۰	۷۵۰۰	۲۲۷۰۰	۴۲۰۰
۲۴	هرمزگان	۳۲۰۰	۱۱۷۰۰	۱۳۴۰۰	۲۸۳۰۰	۳۸۰۰
۲۵	همدان	۳۶۰۰	۱۰۸۰۰	۸۳۰۰	۲۲۷۰۰	۴۲۰۰
۲۶	یزد	۲۱۰۰	۹۸۰۰	۶۴۰۰	۱۸۳۰۰	۳۳۰۰
	جمع کل کشور	۱۱۸۸۰۰	۳۴۸۲۰۰	۲۸۳۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۱۲۵۰۰۰

می دهد: برای ۲۲۳۳ طرح ارسالی از ادارات

کل بشرح جدول زیر موافقت اصولی صادر شده است.

نوع فعالیت	تعداد طرح (ارسالی)	سرمایه گذاری کل	سرمایه گذاری به ازای هر طرح
کشاورزی	۹۳۸	۵۱۳۶۲۵/۳۷	۵۴۱/۸
صنعت	۶۶۶	۷۳۷۶۷۱/۲۵	۱۱۲۲/۶
معادن	۷۰	۴۴۳۲۲/۸۶	۶۲۳/۳
خدمات	۳۹۷	۲۹۹۰۷۴/۷۱	۷۵۳/۳
فرش	۱۵۲	۶۲۱۳۹/۰۶	۴۰۸/۹
جمع کل	۲۲۳۳	۱۶۶۸۱۶۵/۳۵	۷۴۷/۴

نوع فعالیت	تعداد	درصد از کل
کشاورزی	۹۳۸	۴۲/۵
صنعت	۶۶۶	۲۹/۸
معادن	۷۰	۳/۱
خدمات	۳۹۷	۱۷/۸
فرش	۱۵۲	۶/۸
جمع کل	۲۲۳۳	۱۰۰

میلیارد ریال، دارای تسهیلات درخواستی به مبلغ ۹۷۶/۷۱ میلیارد ریال بوده است که در صورت تائید طرحها طبق ضوابط و مقررات تا سقف ۷۵۰ میلیارد ریال توسط سیستم بانکی تامین و پرداخت خواهد شد و تأمین ما به التفاوت آن برعهده متقاضیان طرحها خواهد بود. توزیع طرحها در بانکهای عامل بصورت جدول زیر بوده است: شماره دو

۷- اعضاء و اشتغال در طرحهای تعاونیها

۷-۱- اعضاء

تعداد اعضاء کل طرحهای ارسالی از ادارات ۲۱۳۳۷۰ نفر بوده است، که تعداد ۱۰۵۱۷۹ نفر معادل ۴۹/۳ درصد کل اعضاء، مربوط به تعاونیهای تولیدی و خدماتی و تعداد ۱۰۸۱۹۱ نفر معادل ۵۰/۷ درصد کل اعضاء مربوط به تعاونیهای چند منظوره و اتحادیهها می باشد.

۷-۲- اشتغال

تعداد شاغلین کل طرحهای ارسالی از ادارات ۷۲۰۹۵ نفر بوده است، که تعداد ۵۶۲۰۶ نفر معادل ۷۷/۹۶ درصد شاغلین مربوط به تعاونیهای تولیدی و خدماتی و

تعداد ۱۵۸۸۹ نفر معادل ۲۲/۰۴ درصد شاغلین مربوط به تعاونیهای چند منظوره و اتحادیهها می باشد. به این ترتیب نسبت اعضاء به شاغلین

ردیف	نام وزارتخانه	تعداد طرح	درصد از کل
۱	صنایع	۵۹۵	۲۶/۶۵
۲	جهادسازندگی	۸۹۳	۳۹/۹۹
۳	کشاورزی	۲۱۲	۹/۴۹
۴	معادن و نظرات	۶۰	۲/۶۹
۵	فرهنگ و ارشاد اسلامی	۶۳	۲/۸۲
۶	آموزش و پرورش	۵۵	۲/۴۶
۷	سایر	۳۵۵	۱۵/۹
	جمع کل	۲۲۳۳	۱۰۰

۴- سرمایه گذاری طرحهای تعاونیها

بررسی طرحها نشان می دهد برای اجرای ۲۲۳۳ طرح تعاونی نیاز به ۱۶۶۸/۹۵ میلیارد ریال سرمایه گذاری می باشد. که ۴۱/۵ درصد آن توسط تعاونگران سرمایه گذاری خواهد شد و ۵۸/۵ درصد آن معادل ۹۷۶/۷ میلیارد ریال که در صورت تائید طرحها توسط سیستم بانکی تا سقف ۷۵۰ میلیارد ریال تامین و قابل پرداخت خواهد بود.

جهت گیری وزارت تعاون در تامین هرچه بیشتر سهم آورده متقاضیان سازماندهی می گردد، تا فرصت بهره گیری متقاضیان بیشتری برای تحقق بند ۲ اصل ۴۳ قانون اساسی فراهم شود.

۵- سرانه سرمایه گذاری طرحهای تعاونیها

سرانه سرمایه گذاری ۲۲۳۳ طرح ارسالی ۷۴۷/۴ میلیون ریال می باشد که به ترتیب در گرایشهای مختلف به قرار جدول ذیل می باشد. شماره یک

بانکهای عامل طرحها و تسهیلات مورد نیاز

مجموع ۲۲۳۳ طرح ارسالی به بانکهای عامل با حجم کل سرمایه گذاری ۱۶۶۸/۹۵

۲- توزیع طرحها از نظر مقدماتی، تکمیلی، مناطق ممره و ایثارگران

۲-۱- از مجموع ۲۲۳۳ طرح ارسالی ۱۸۷۷ طرح معادل ۸۴/۱ درصد مربوط به طرحهای مقدماتی و تعداد ۳۵۶ طرح معادل ۱۵/۹ درصد مربوط به طرحهای تکمیلی می باشد.

۲-۲- از مجموع طرحهای ارسالی ۹۴۳ طرح معادل ۴۲/۲ درصد کل طرحها در مناطق محروم واقع شده است، و تعداد ۱۹۰ طرح معادل ۸/۵۱ درصد طرحها مربوط به تعاونیهای ایثارگران می باشد.

۲-۳- از مجموع ۲۲۳۳ طرح ارسالی تعداد ۲۰۵۷ طرح معادل ۹۲/۱ درصد مربوط به مجموع طرحهای تولیدی و خدماتی می باشد.

۲-۴- از مجموع طرحهای ارسالی ۱۷۶ طرح معادل ۷/۹ درصد کل طرحها مربوط به اتحادیهها و تعاونیهای چند منظوره می باشد.

۲-۵- از مجموع طرحهای ارسالی تعداد ۱۵۱ طرح معادل ۶/۷۶ درصد کل طرحها مربوط به تعاونیهایی است که تحت پوشش وزارت تعاون نیستند که عبارتند از:

الف - تعاونیهای روستایی تحت پوشش وزارت کشاورزی ۱۴۳ طرح

ب - تعاونیهای فرش دستباف تحت پوشش وزارت جهادسازندگی ۸ طرح

۳- توزیع طرحها از نظر سازمانهای صادرکننده موافقت اصولی

بررسی موافقت های اصولی اخذ شده تعاونیها از دستگاههای مختلف نشان

(ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	بانگ عامل	تسهیلات مورد نیاز (ارسالی به بانکهای عامل)	تعداد طرح	درصد به کل تسهیلات مورد نیاز
۱	کشاورزی	۲۵۶/۵۱	۱۰۵۳	۳۶/۵
۲	صادرات	۲۷۵/۶۱	۵۵۲	۲۸/۲۲
۳	ملت	۲۱۳/۷۰	۳۶۵	۲۱/۸۸
۴	ملی	۷/۰۲	۳	۰/۷۲
۵	تجارت	۱۲۳/۸۷	۲۵۹	۱۲/۶۸
	جمع	۹۷۶/۸۱	۲۲۳۳	۱۰۰

جدول شماره دو

در تعاونیهای تولیدی و خدماتی معادل ۱۸۷/۱ درصد می باشد.

که فرصت های شغلی ایجاد شده برای اجرای طرحهای مذکور معادل ۱۷۰۸۴ نفر خواهد بود.

۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در طرحهای تعاونیها

از مجموع ۲۲۳۳ طرح با حجم سرمایه گذاری ۱۶۶۸۹۵۳/۳۵ میلیون ریال و اشتغالزایی ۷۲۰۹۵ نفر، هزینه سرانه ایجاد شده برای هر فرصت شغلی، معادل ۲۳/۱۵ میلیون ریال خواهد بود. هزینه سرانه ایجاد فرصت شغلی در گرایش های مختلف تعاونیها به قرار جدول زیر می باشد.

سرانه سرمایه گذاری برای هر فرصت شغلی در طرحهای کشاورزی معادل ۳۰/۰۶ میلیون ریال می باشد، که این نسبت در زیربخش های کشاورزی به قرار جدول ۳ می باشد.

۷-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در طرحهای بخش صنعت

از مجموع ۲۲۳۳ طرح تعاونیها، تعداد

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نوع گرایش	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سرمایه گذاری کل	هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی
۱	کشاورزی	۹۳۸	۱۷۰۸۴	۵۱۳۶۲۵/۳۷	۳۰/۰۶
۲	صنعت	۶۶۶	۱۶۷۳۸	۷۲۷۶۷۱/۲۵	۴۳/۶۷
۳	معدن	۷۰	۸۹۰	۴۶۴۳۲/۸۶	۵۲/۱۷
۴	خدمات	۳۹۷	۱۳۹۴۱	۲۹۹۰۷۴/۷۱	۲۱/۴۵
۵	فرش	۱۵۲	۲۳۴۴۲	۶۲۱۳۹/۰۶	۲/۶۵
	جمع کل	۲۲۳۳	۷۲۰۹۵	۱۶۶۸۹۵۳/۳۵	۲۳/۱۵

۶۶۶ طرح معادل ۲۹/۸۳ درصد کل طرحها در بخش صنعت با سرمایه گذاری ۷۴۷۶۷۱/۲۵ میلیون ریال ارسال گردیده است، که فرصت شغلی ایجاد شده برای اجرای طرحهای مذکور معادل ۱۶۷۳۸ نفر خواهد بود.

سرانه سرمایه گذاری برای هر فرصت شغلی در طرحهای صنعتی معادل ۴۳/۶۷ میلیون ریال می باشد، که این نسبت در زیربخش های صنعت به قرار جدول ۴ می باشد.

۳-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در بخش معدن

از مجموع ۲۲۳۳ طرح تعاونیها، تعداد ۷۰ طرح معادل ۳/۱۳ درصد کل طرحها در بخش معدن با سرمایه گذاری ۴۶۴۳۲/۸۶ میلیون ریال ارسال گردیده است، که فرصت های شغلی ایجاد شده برای اجرای طرحهای مذکور معادل ۸۹۰ نفر خواهد بود.

سرانه سرمایه گذاری برای هر فرصت شغلی، در طرحهای معدن معادل ۵۲/۱۷ میلیون ریال می باشد.

۴-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در بخش خدمات

از مجموع ۲۲۳۳ طرح تعاونیها، تعداد ۳۹۷ طرح معادل ۱۷/۷۸ درصد کل طرحها در بخش خدمات با سرمایه گذاری

هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی در گرایش های فوق و زیربخش های مربوط به آنها به تفکیک در جداول بعدی آمده است.

۱-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در بخش کشاورزی

از مجموع ۲۲۳۳ طرح تعاونیها، تعداد ۹۳۸ طرح معادل ۴۲/۴۵ درصد کل طرحها در بخش کشاورزی با سرمایه گذاری ۵۱۳۶۲۵/۳۷ میلیون ریال ارسال گردیده،

ردیف	نوع گرایش	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سرمایه گذاری کل	هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی
۱	مرغ کوشی	۲۵۳	۲۸۸۱	۱۶۶۶۸/۸۷	۵۷/۸۹
۲	مرغ تخمگذار	۲۸	۴۰۰	۳۰۰۸۸/۴۵	۷۵/۲۲
۳	مرغ مادر و جوجه کشی	۵	۱۲۶	۱۱۸۶۵/۳۵	۹۴/۱۷
۴	پروراندی (گوساله و بره)	۲۴۲	۲۴۹۲	۱۰۰۱۰۸/۸	۴۰/۱۷
۵	کار شیری	۶۱	۷۳۶	۳۶۷۱۰/۳۲	۴۹/۸۸
۶	زنبورداری	۲۹	۲۰۶	۵۲۲۷/۳۸	۲۵/۳۸
۷	پرورش میگو	۳۱	۳۳۳	۲۵۹۲۳/۳۲	۵۸/۵۲
۸	پرورش ماهی	۳۲	۳۶۹	۱۷۱۱۹/۲	۴۶/۳۹
۹	زراعت و باغداری (گل و گیاه)	۲۲۲	۸۶۲۳	۹۴۰۹۹/۲۹	۱۰/۸۱
۱۰	صیادی	۴۴	۸۰۸	۲۵۷۱۵/۲۸	۳۱/۸۳
	جمع کل	۹۳۸	۱۷۰۸۴	۵۱۳۶۲۵/۳۷	۳۰/۰۶

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نوع فعالیت	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سرمایه‌گذاری کل	هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی
۱	صنایع غذایی	۲۳۲	۵۲۸۲	۳۱۸۸۹۰/۶۹	۵۹/۲۵
۲	صنایع شیمیایی	۱۲۴	۲۸۵۹	۱۲۷۱۳۰/۶۸	۳۴/۳۷
۳	صنایع فلزی و برق و الکترونیک	۸۴	۲۴۹۳	۱۱۰۸۱۹/۴۶	۳۴/۳۵
۴	صنایع سلولزی	۴۸	۷۵۳	۳۵۹۳۶/۵۵	۳۷/۷۲
۵	صنایع نساجی و چرم	۱۲۷	۳۰۲۸	۹۴۶۴۴/۳۹	۲۲/۲۵
۶	صنایع کانی غیرفلزی	۴۰	۷۹۱	۴۱۷۵۲/۳۷	۵۲/۷۹
۷	سایر	۱۲	۳۳۲	۱۹۴۸۵/۹۱	۴۵/۱۱
جمع کل		۶۶۶	۱۶۷۳۸	۷۴۷۶۷۱/۲۵	۴۴/۶۷

جدول شماره ۲

ریال ارسال گردیده است، که فرصت‌های شغلی ایجاد شده برای اجرای طرح‌های مذکور معادل ۲۳۴۴۲ نفر خواهد بود.

سرانه سرمایه‌گذاری برای هر فرصت شغلی در طرح‌های فرش معادل ۲/۶۵ میلیون ریال می‌باشد.

۹- طرح‌های مناطق محروم و ایثارگران تعاونیها

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نوع گرایش	تعداد طرح	تعداد اشتغال	سرمایه‌گذاری کل طرحها	هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی
۱	مدارس غیرانتفاعی	۷۵	۸۴۵	۳۶۵۰۴/۸۹	۴۳/۲
۲	فیلم	۱۵	۲۲۸	۱۱۳۱۸/۲۹	۵۰/۰۸
۳	تفریحی و ورزشی	۱۰	۱۴۸	۸۰۸۶/۱	۵۲/۶۴
۴	چاپ	۲۰	۴۰۰	۲۱۳۳۲/۵۸	۵۳/۳۳
۵	سایر*	۱۹۵	۶۱۴۶	۱۰۷۷۸۴/۴۲	۱۷/۵۴
۶	هتل	۳	۲۶	۲۶۲۸/۵۳	۱۰/۱۱
۷	سالن سینما	۳	۳۸	۲۶۲۷	۶۹/۱۳
۸	حمل و نقل	۵۰	۵۱۱۱	۵۷۰۰۰/۶۲	۱۱/۱۵
۹	توریستی و سیاحتی	۵	۴۷	۱۸۶۳/۱۲	۳۹/۶۴
۱۰	درمانی و بیمارستانی	۲۱	۹۵۲	۴۹۸۲۹/۱۶	۵۲/۳۴
جمع کل		۳۹۷	۱۳۹۴۱	۲۹۹۰۷۴/۷۱	۲۱/۴۵

۵-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در طرح‌های فرش

از مجموع ۲۲۳۳ طرح تعاونیها، تعداد ۱۵۲ طرح معادل ۶/۸۱ درصد کل طرح‌های فرش با سرمایه‌گذاری ۶۲۱۴۹/۰۶ میلیون

میزان ۶۷۱/۶۹ میلیارد ریال می‌باشد، و تسهیلات مورد نیاز از سیستم بانکی توسط تعاونیهای این مناطق به میزان ۳۹۷/۷۱ میلیارد ریال تقاضا گردیده است. تعداد اشتغالزایی طرح‌های مناطق محروم ۲۳۱۲۹ نفر (معادل ۳۲/۱ درصد کل اشتغال طرح‌های ارسالی) می‌باشد.

باتوجه به الزام قانونی بند «الف» تبصره ۳ قانون بودجه سال ۷۵ مبنی بر تخصیص ۴۰٪ از تسهیلات اعتباری تبصره فوق در مناطق محروم ملاحظه می‌گردد که ۲۰/۷ درصد از تسهیلات درخواست شده از مجموع تسهیلات مورد نیاز طرح‌های ارسالی مربوط به مناطق محروم بوده است.

۷-۹- طرح‌های ایثارگران

از مجموع ۲۲۳۳ طرح ارسالی تعداد ۹۵۵ طرح وجود دارد، که حداقل دارای یک عضو ایثار گرمی باشد که به این ترتیب تعداد اعضاء ایثارگر در طرح‌های فوق برابر ۳۷۶۶۲ نفر معادل ۱۷/۶۵ درصد کل اعضاء طرح‌های ارسالی می‌باشند.

همچنین از مجموع ۲۲۳۳ طرح ارسالی تعداد ۱۹۰ طرح با حجم سرمایه‌گذاری به مبلغ ۱۷۵/۵۶ میلیارد ریال مربوط به تعاونیهایی می‌باشند، که حداقل ۸۰ درصد از اعضاء آنها را ایثارگران تشکیل داده‌اند. تعداد اعضاء تعاونیهای ایثارگران ۲۸۵۲۲ نفر معادل ۱۴/۴ درصد کل اعضاء طرح‌های ارسالی و اشتغالزایی آنها ۳۸۱۶ نفر معادل ۵/۲۹ درصد کل اشتغال طرح‌های ارسالی می‌باشد.

۱۰-۱- طرح‌های تعاونیهای (روستایی)

از مجموع ۲۲۳۳ طرح ارسالی تعداد ۱۵۱ طرح مربوط به تعاونیهایی است که تحت پوشش وزارت تعاون نمی‌باشند. این تعاونیها شامل دو گروه‌اند که به قرار جدول زیر می‌باشند. شماره ۵

۱-۹- طرح‌های مناطق محروم

از مجموع ۲۲۳۳ طرح ارسالی از ادارات کل تعداد ۹۴۳ طرح معادل ۴۲/۲ درصد کل طرحها در مناطق محروم واقع گردیده است، حجم کل سرمایه‌گذاری این طرحها به

(ارقام به میلیون ریال)

گروه	عنوان	تعداد طرح	تعداد اشتغال	تعداد اعضا	تسهیلات مورد نیاز	سرمایه گذاری کل
۱	تعاونیهای روستایی تحت پوشش سازمان تعاون روستایی (وزارت کشاورزی)	۱۳۲	۸۴۷۵	۵۴-۷۲	۴۱۷۹۲/۳	۶۸۲۹۳/۸۲
۲	تعاونیهای فرش دستباف وزارت جهادسازندگی	۸	۷۶۱۲	۹۵۲۸	۳۱۱۵/۸۱	۸۶۶۴/۲
جمع کل						
		۱۵۱	۱۶۰۸۷	۶۳۶۱۰	۴۴۹۰۸/۱۱	۷۶۹۵۸/۰۲

متقاضی طرح مربوط به استان یزد با ۴۵ طرح می باشد.
بفش دوم:

گزارش عملکرد طرحهای تصویبی
کمیسیون بررسی طرحها در وزارت تعاون

براساس گزارشهای دریافت شده از ادارات کل تعاون استانها تعداد ۱۷۸۴ طرح با حجم سرمایه گذاری به میزان ۱۲۵۴/۲۱

جدول شماره ۵

وضعیت طرحهای ارسالی تبصره ۳ تعاونیها در توزیع استانی

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نام استان	سهمی استان	تعداد طرحهای ارسالی	میزان تسهیلات مورد نیاز	سرمایه گذاری کل
۱	آذربایجان شرقی	۲۷۸۰۰	۷۶	۳۰۷۳۶/۲۹	۴۵۷۵۸/۶۶
۲	آذربایجان غربی	۲۹۳۰۰	۱۱۰	۴۸۶۲۱/۲	۷۳۳۷۱/۷۵
۳	اردبیل	۲۱۵۰۰	۳۷	۲۵۰۰۹/۶۲	۴۸۴۸۹/۶
۴	اصفهان	۲۹۷۰۰	۸۲	۴۲۲۰۶/۵۶	۷۸۵۹۲/۹۱
۵	ایلام	۲۴۶۰۰	۶۴	۲۹۰۱۶/۹۹	۵۰۸۱۰/۲۳
۶	بوشهر	۲۹۶۰۰	۷۳	۳۳۲۵۶/۴۶	۴۹۲۸۹/۳۲
۷	تهران	۵۷۴۰۰	۹۳	۷۱۵۵۴/۱۳	۱۰۷۳۳۵/۱۵
۸	چهارمحال و بختیاری	۲۰۳۰۰	۴۶	۲۵۱۸۰	۳۹۰۱۲/۱۵
۹	خراسان	۴۶۱۰۰	۱۷۷	۶۶۳۷۴/۴۱	۱۳۱۰۷۵/۹۲
۱۰	خوزستان	۵۳۶۰۰	۱۲۶	۵۳۲۶۹/۵	۸۱۳۳۹/۳۴
۱۱	زنجان	۲۰۴۰۰	۴۷	۲۶۴۷۰/۲۳	۳۶۷۶۳/۴۶
۱۲	سمنان	۲۴۳۰۰	۷۷	۲۹۱۸۲/۶۷	۵۰۸۴۷/۷۷
۱۳	سیستان و بلوچستان	۳۲۸۰۰	۸۹	۳۶۹۹۰	۶۶۱۲۳/۴
۱۴	فارس	۳۳۳۰۰	۱۱۳	۵۳۳۸۲/۲۲	۱۰۶۰۷۳/۵۸
۱۵	قم	-	-	-	-
۱۶	کردستان	۳۲۲۰۰	۱۰۷	۳۵۷۷۲/۳۹	۶۵۷۸۷/۴۴
۱۷	کرمان	۳۱۳۰۰	۱۳۱	۴۹۴۱۸	۹۵۶۰۲/۷۷
۱۸	کرمانشاه	۳۴۳۰۰	۱۱۹	۴۴۳۳۶/۴	۶۱۷۴۰/۴۴
۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۲۴۴۰۰	۶۴	۳۱۵۷۵/۸۱	۵۵۴۸۰/۶۹
۲۰	گیلان	۲۳۷۰۰	۷۷	۳۲۵۹۸	۵۱۷۲۲/۸۱
۲۱	لرستان	۲۹۳۰۰	۱۱۶	۳۹۵۷۸/۶۷	۷۴۱۶۳/۶۴
۲۲	مازندران	۳۳۳۰۰	۱۰۰	۴۵۰۶۸/۵۸	۷۴۵۹۲/۸۷
۲۳	مرکزی	۲۲۷۰۰	۷۶	۳۵۷۳۶	۶۳۵۸۰/۱۲
۲۴	هرمزگان	۲۸۳۰۰	۱۰۰	۳۰۳۹۱/۲۹	۵۳۷۳۳/۴۷
۲۵	همدان	۲۲۷۰۰	۷۷	۲۹۱۹۶	۵۱۶۳۹/۳۲
۲۶	یزد	۱۸۳۰۰	۴۵	۲۱۶۷۵	۳۵۹۲۶/۵۵
جمع کل کشور		۷۵۰۰۰۰	۲۲۳۲	۹۷۶۷۰۶/۵۴	۱۶۶۸۹۵۳/۳۵

۱۱- وضعیت تمصیلات در تعاونیهای تولیدی و خدماتی

۱۱-۱- تمصیلات اعضا

بررسی میزان تمصیلات اعضا تعاونیهای تولیدی و خدماتی * نشان می دهد که ۳ درصد از اعضا دارای تمصیلات لیسانس و بالاتر، ۰/۲ درصد فوق دیپلم ۱۰/۲ درصد دیپلم و ۴۴/۲ درصد دارای تمصیلات زیر دیپلم می باشند و ۴۲/۴ درصد وضعیت تحصیلی اعضا نامشخص می باشد.

۱۱-۲- تمصیلات مدیران

بررسی میزان تمصیلات مدیران تعاونیهای فوق نشان می دهد که ۳ درصد از مدیران دارای تمصیلات فوق لیسانس و بالاتر، ۱۴/۲ درصد لیسانس ۵/۹ درصد فوق دیپلم و ۳۳/۸ درصد دیپلم و ۳۶/۵ درصد دارای تمصیلات زیر دیپلم می باشد و ۶/۶ درصد از وضعیت تحصیلی مدیران نامشخص می باشد.

۱۱- وضعیت طرحهای ارسالی در توزیع استانی

بررسی توزیع استانی طرحها نشان می دهد که بیشترین متقاضی طرح مربوط به استان خراسان با ۱۷۷ طرح و کمترین

* طرحهای استان قم در سال جاری در استان تهران لحاظ شده است. شماره ۶

میلیارد ریال به تصویب کمیسیون بررسی طرحها در وزارت تعاون رسیده است.

۱- توزیع طرحهای تصویبی براساس نوع فعالیت تعاونیها

از مجموع ۲۲۲۳ طرح ارسالی به وزارت تعاون و بانکهای عامل استانها تعداد ۱۷۸۴ طرح به تصویب کمیسیون بررسی طرحها رسیده است که به ترتیب در گرایشهای مختلف به قرار جدول زیر می باشد:

نوع فعالیت	تعداد	درصد از کل
کشاورزی	۸۳۶	۴۶/۸۶
صنعت	۳۷۱	۲۶/۴۰
معادن	۴۶	۲/۵۸
خدمات	۳۰۴	۱۷/۰۴
فرش	۱۲۷	۷/۱۲
جمع کل	۱۷۸۴	۱۰۰

۲- توزیع طرحهای تصویبی از نظر مقدماتی، تکمیلی، مناطق محروم و ایثارگران و ...

۱-۲- از مجموع ۱۷۸۴ طرح تصویبی ۱۵۵۴ طرح معادل ۸۷/۱ درصد مربوط به طرحهای مقدماتی و تعداد ۲۳۰ طرح معادل ۱۲/۹ درصد مربوط به طرحهای تکمیلی می باشد.

۲-۲- از مجموع طرحهای تصویبی تعداد ۷۵۷ طرح معادل ۴۲/۴ درصد کل طرحها در مناطق محروم واقع شده است. و تعداد ۱۶۰ طرح معادل ۸/۹۷ درصد طرحها مربوط به تعاونیهای ایثارگران می باشد.

۳-۲- از مجموع طرحهای تصویبی تعداد ۱۶۵۴ طرح معادل ۹۲/۷ درصد مربوط به تعاونیهای تولیدی و خدماتی می باشد.

۴-۲- از مجموع طرحهای تصویبی تعداد ۱۳۰ طرح معادل ۷/۳ درصد کل طرحها مربوط به اتحادیهها و تعاونیهای چندمنظوره می باشد.

۵-۲- از مجموع طرحهای تصویبی

تعداد ۱۳۱ طرح معادل ۷/۳۴ درصد کل طرحها مربوط به تعاونیهایی است که تحت پوشش وزارت تعاون نیستند که عبارتند از:

الف - تعاونیهای روستایی تحت پوشش وزارت کشاورزی ۱۲۳ طرح

ب - تعاونیهای فرش دستباف تحت پوشش وزارت جهاد سازندگی ۸ طرح

۳- توزیع طرحهای تصویبی از نظر سازمانهای صادرکننده موافقت اصولی

بررسی موافقتهای اصولی اخذ شده تعاونیها از دستگاههای مختلف نشان می دهد: برای ۱۷۸۴ طرح ارسالی از ادارات کل بشرح جدول زیر موافقت اصولی صادر شده است.

ردیف	نام وزارتخانه	تعداد طرح	درصد از کل
۱	صنایع	۴۲۸	۲۴
۲	جهاد سازندگی	۷۶۱	۴۲/۶۶
۳	کشاورزی	۱۹۴	۱۰/۸۷
۴	معادن و فلزات	۳۰	۲/۲۴
۵	فرهنگ و ارشاد اسلامی	۴۵	۲/۵۲
۶	آموزش و پرورش	۳۷	۲/۶۳
۷	سایر*	۲۶۹	۱۵/۰۸
	جمع کل	۱۷۸۴	۱۰۰

* وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان تربیت بدنی، وزارت راه و ترابری، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، شهرداری و ...
جهت گیری وزارت تعاون در تامین هرچه بیشتر سهم آورده متقاضیان سازماندهی می گردد، تا فرصت بهره گیری متقاضیان بیشتری برای تحقق بند ۲ اصل ۴۲ قانون اساسی فراهم شود.

۵- سرانه سرمایه گذاری طرحهای تصویبی تعاونیها

سرانه سرمایه گذاری ۱۷۸۴ طرح تصویبی کمیسیون بررسی طرحها معادل ۷۰۲/۰۴ میلیون ریال می باشد که به ترتیب

در گرایشهای مختلف به قرار جدول ۶ می باشد.

۶- طرحهای تصویبی بانکهای عامل

از مجموع ۲۲۲۳ طرح ارسالی به بانکهای عامل تعداد ۱۲۸۷ طرح معادل ۵۷/۶۴ درصد به تصویب بانکهای عامل استانها رسیده است که حجم کل تسهیلات طرحهای تصویبی فوق به میزان ۲۸۳/۹۱ میلیارد ریال معادل ۶۴/۵۲ درصد اعتبار تخصیصی تبصره ۳ می باشد.

۷- اعضاء و اشتغال در طرحهای تصویبی تعاونیها

۱-۷- اعضاء

تعداد اعضاء کل طرحهای تصویبی ۱۶۲۲۴۸ نفر بوده است، که تعداد ۷۹۳۱۷ نفر معادل ۴۸/۹ درصد کل اعضاء، مربوط به تعاونیهای تولیدی و خدماتی و تعداد ۸۲۹۳۱ نفر معادل ۵۱/۱ درصد کل اعضاء مربوط به تعاونیهای چند منظوره و اتحادیهها می باشد.

۲-۷- اشتغال

تعداد شاغلین کل طرحهای تصویبی ۶۰۳۹۱ نفر بوده است، که تعداد ۴۵۹۸۶ نفر معادل ۷۶/۱ درصد شاغلین مربوط به تعاونیهای تولیدی و خدماتی، و تعداد ۱۴۴۰۵ نفر معادل ۲۳/۹ درصد شاغلین مربوط به تعاونیهای چندمنظوره و اتحادیهها می باشد.

به این ترتیب نسبت اعضاء به شاغلین در تعاونیهای تولیدی و خدماتی معادل ۱۷۲/۵ درصد می باشد.

۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در طرحهای تصویبی تعاونیها

از مجموع ۱۷۸۴ طرح تصویبی تعاونیها با حجم سرمایه گذاری ۱۲۵۴۲۱۷/۴۸

توجه در صفحه ۲۶

گزارش عملکرد وزارت تعاون از محل تبصره ۴ قانون بودجه در سال ۱۳۷۵

از: دفتر امور اقتصادی و برنامه‌ریزی وزارت تعاون

مقدمه:

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۲ بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و در اجرای تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور، آئین‌نامه اجرایی تبصره یاد شده را تصویب نمود براساس این تبصره، مقرر گردید در جهت تحقق اهداف برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، بعنوان سرمایه در گردش، برای اعضای شرکتهای تعاونی، تعاونی تولید، سهامی زراعی، شرکت سهامی ابریشم، تعاونیهای صیادی و عشایری، جنگلداری و مرتعداری و اتحادیه‌های آنها، تعاونی روستایی و تعاونی مشاع و صنایع روستایی و سایر افرادی که در زمینه تولید محصولات بخش کشاورزی فعالیت می‌نمایند و نیز برای تهیه و تدارک و توزیع نهاده‌ها و عوامل تولید محصولات بخش کشاورزی و همچنین تهیه و تدارک مواد و تجهیزات لازم برای قالبیافتن تحت پوشش وزارتخانه‌های جهاد سازندگی و تعاون، شرکت سهامی فرش، سازمان صنایع دستی و سایر موسسات حمایتی و کارگاه‌های قالبیافتی، اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی، جمعاً مبلغ ۳۰۰ میلیارد ریال از منابع قرض‌الحسنه و در صورت عدم تکافو تا مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد ریال از سایر منابع سیستم بانکی کشور از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در اختیار بانک کشاورزی قرار گیرد، تا توسط بانک مزبور و در جهت اهداف یاد شده به مصرف برسد.

براساس مندرجات جدول

بررسی آخرین اطلاعات واصله از استانهای کشور در خصوص عملکرد تبصره ۴ بخشهای تولیدی کشاورزی نشان می‌دهد که، ۴۶۶ شرکت و اتحادیه تعاونی متقاضی بهره‌گیری از تسهیلات اعتباری تبصره مذکور با رقم تسهیلات درخواستی ۴۲/۷ میلیارد ریال بوده‌اند که باتوجه به میزان ۲۴ میلیارد ریال سهم اعتبار تخصیصی وزارت تعاون در این بخش، امکان تامین اعتباری حدود ۲/۵۶ درصد از درخواستها در قالب تصویب جهت ۴۱۵ شرکت تعاونی میسر گردیده است.

آئین‌نامه اجرایی تبصره موصوف مقرر شد ۳۱٪ از اعتبارات تبصره ۴ معادل ۲۰۳ میلیارد ریال به منظور تهیه و تدارک مواد لازم برای کارگاههای قالبیافتی اختصاص یابد که از این مقدار ۱۱/۵٪ معادل ۴۶/۵ میلیارد ریال (۲ میلیارد ریال قرض‌الحسنه و ۴۴/۵ میلیارد ریال از محل سایر منابع) از طریق وزارت تعاون در اختیار تعاونیهای فرش قرار گیرد و نیز براساس جدول توزیع اعتبارات این تبصره سهم شرکتهای تعاونی تولیدی کشاورزی، صنایع روستایی و ... از محل اعتبارات تخصیصی به وزارت تعاون ۲۴ میلیارد ریال (۶ میلیارد ریال

نام دستگاه ذیربط	میزان سهم	درصد به کل
الف - بخش کشاورزی	۲۵۹	۸۶/۳
۱- شرکتهای تعاونی کشاورزی و روستایی	۱۳۶	۲۸/۷
۲- شرکتهای تعاونی عشایری	۱۷	۵/۷
۳- شرکتهای تعاونی صیادی	۸/۱	۲/۷
۴- شرکتهای تعاونی امور زراعی	۳/۱	۱
۵- شرکتهای تعاونی تولیدی مشاع	۷/۸	۲/۶
۶- شرکتهای تعاونی تولیدی کشاورزی وابسته به وزارت تعاون	۶	۲
۷- بخش دولتی و غیردولتی با معرفی وزارت کشاورزی	۶۲	۲۰/۶
۸- بخش دولتی و غیردولتی با معرفی وزارت جهادسازندگی	۹	۳
ب - بخش فرش و صنایع دستی	۲۱	۱۳/۷
۱- اتحادیه و تعاونیهای فرش تحت پوشش جهاد سازندگی	۱۵	۵
۲- شرکت سهامی فرش ایران	۵	۱/۶
۳- سازمان صنایع دستی ایران	۵	۱/۶
۴- کمیته امداد امام خمینی (ره)	۲	۰/۷
۵- سازمان بهزیستی	۶	۲
۶- بنیاد شهید انقلاب اسلامی	۲	۰/۷
۷- بنیاد مستضعفان و جانبازان	۲	۰/۷
۸- ستاد رسیدگی به امور آزادگان	۲	۰/۷
۹- شرکتهای تعاونی فرش با معرفی وزارت تعاون	۲	۰/۷
۱۰- غیر عضو	-	-

(ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	نام دستگاه ذیربط	میزان سهم	درصد به کل
۱	شرکتهای تعاونی و اعضاء آنها (کشاورزی و روستایی)	۳۲۴/۵	۲۵
۲	شرکتهای تعاونی عشایری	۲۴	۱/۸
۳	شرکتهای تعاونی صیادی	۲۲/۶	۱/۷
۴	شرکتهای تعاونی امورزرعی	۱۲/۱	۰/۹
۵	شرکتهای تعاونی تولیدی مشاع	۲۹/۳	۲/۳
۶	شرکتهای تعاونی تولیدی کشاورزی وابسته به وزارت تعاون	۲۴	۱/۸
۷	بخش دولتی و غیردولتی با معرفی وزارت کشاورزی	۳۱۷	۲۴/۵
۸	بخش دولتی و غیردولتی با معرفی وزارت جهادسازندگی	۱۳۷	۱۰/۵
۹	اتحادیه و تعاونیهای فرش تحت پوشش جهاد سازندگی	۱۷۵/۵	۱۳/۵
۱۰	شرکت سهامی فرش ایران	۲۶	۲
۱۱	سازمان صنایع دستی ایران	۳۹	۳
۱۲	کمیته امداد امام خمینی (ره)	۱۲	۰/۹
۱۳	سازمان بهزیستی	۲۶	۲
۱۴	بنیاد شهید انقلاب اسلامی	۲۶	۲
۱۵	بنیاد مستضعفان و جانبازان	۲۶	۲
۱۶	ستاد رسیدگی به امور آزادگان	۲۶	۲
۱۷	شرکتهای تعاونی فرش با معرفی وزارت تعاون	۳۶/۵	۳/۶
۱۸	غیر عضو	۶/۵	۰/۵

وزارت تعاون اختصاص یافت، تا براساس ضوابط و مقررات قانون و آئیننامه اجرایی قانون بودجه کل کشور، در سال ۱۳۷۵ در اختیار شرکتهای و اتحادیههای تعاونی واجد شرایط قرار گیرد.

گزارش پیوست تحلیلی است بر چگونگی وضعیت تخصیص و جذب اعتبارات تبصره فوق، مربوط به سهمیه وزارت تعاون که در ۲ بخش تولیدی کشاورزی و فرش و صنایع دستی ارائه می‌گردد.

وضعیت اعتبارات تبصره ۴ قانون بودجه کل کشور در سالهای ۷۵-۱۳۷۴

بررسی اعتبارات تصویری طی سنوات ۷۵-۱۳۷۴ حاکی است که اعتبارات تخصیصی تبصره ۴ قانون بودجه سال ۷۵ معادل سال گذشته، مبلغ ۱۳۰۰ میلیارد ریال تعیین گردیده است، لیکن سهم وزارت تعاون از رقم ۵۶/۵ میلیارد ریال در سال ۷۴، با ۲۴/۸ درصد افزایش نسبت به سال گذشته، معادل رقم ۷۰/۵ میلیارد ریال تعیین گردیده است.

سهم بخش تعاون طی سالهای مورد بررسی از ۶۳۴/۵ میلیارد ریال در سال ۷۴ به ۶۵۸/۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۵ تغییر یافت، که سهم وزارت تعاون معادل ۵/۴ درصد کل اعتبار و ۱۰/۷ درصد اعتبارات بخش تعاون بوده است.

همچنین بررسی آمار و ارقام مربوطه نشان می‌دهد که سهم بخش تعاون در سال ۱۳۷۴، ۴۸/۸ درصد کل اعتبارات این تبصره بوده که در سال ۱۳۷۵ به ۵۰/۶ درصد افزایش یافته است.

بطور کلی از اعتبارات تبصره ۴ قانون بودجه کل کشور مبلغ ۶۵۸/۸ میلیارد ریال بعنوان سهم بخش تعاون و ۶۴۱/۵ میلیارد ریال به سایر بخشهای اقتصادی تخصیص داده شده است که برابر آئیننامه اجرایی مربوطه از اعتبارات این تبصره ۳۰۰

قرض الحسنه و ۱۸ میلیارد ریال سایر منابع بانکی تعیین گردید. بدین ترتیب جمعاً مبلغ ۷۰/۵ میلیارد ریال معادل ۴/۵٪ از اعتبارات تبصره ۴ به

جدول شماره ۱ - وضعیت عملکرد تبصره ۴ سهم وزارت تعاون تا پایان اسفند ۷۵ بخش کشاورزی

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نام استان	اعتبار تفصیلی	تعداد کل طرحها	وام درفواستی	تعداد طرح		وام تصویری	
					تصویبی	قرض الحسنه	سایر	کل
۱	آذربایجان شرقی	۴۰۰	۱۶	۸۲۷	۱۶	۱۱۲	۶۹۳	۸۰۷
۲	آذربایجان غربی	۶۰۰	۱۷	۳۳۱	۱۷	۳۱۰	۱۰۸۰	۱۴۹۰
۳	اردبیل	۶۰۰	۲۸	۶۱۰/۵	۲۸	۱۶۹	۳۳۱/۵	۶۱۰/۵
۴	اصفهان	۶۷۰	۱۲	۱۴۷۰	۱۲	۱۸۰	۳۹۰	۶۷۰
۵	ایلام	۳۶۰	۲	۲۶۰	۲	۹۰	۲۷۰	۳۶۰
۶	بوشهر	۸۵۰	۱۹	۱۲۱۰	۱۹	۲۰۰	۵۳۸/۹	۷۳۸/۹
۷	تهران	۱۱۳۰	۸	۱۲۳۰	۸	۲۵	۷۵	۱۰۰
۸	چهارمحال و بختیاری	۴۰۰	۴	۲۸۳	۴	۸۲	۲۰۰	۲۸۳
۹	خراسان	۲۰۰۰	۲۹	۱۶۸۸/۵	۲۹	۴۱۵/۸۱	۱۲۵۲/۲۶	۱۶۶۹/۲۷
۱۰	خوزستان	۱۳۳۰	۴	۱۲۰۰	۴	۲۲۸	۹۸۶	۱۲۳۳
۱۱	زنجان	۴۸۰	۲۱	۴۳۵۰	۲۱	۱۱۲/۲۵	۶۱۸/۵۶۲	۷۳۰/۸۱۲
۱۲	سمنان	۶۰۰	۲۵	۲۵۲۰	۲۵	۱۷۷/۵	۵۲۲/۵	۷۱۰
۱۳	سیستان و بلوچستان	۲۸۰۰	۳۲	۲۰۲۰	۳۲	۶۲۲	۱۶۲۰	۲۲۵۲
۱۴	فارس	۷۲۰	۲۲	۱۹۷۰	۲۲	۱۸۰	۵۵۰	۷۲۰
۱۵	قم	۲۰۰	-	-	-	-	-	-
۱۶	کردستان	۶۶۰	۲۰	۶۷۵/۵	۲۰	۱۶۰	۵۰۰	۶۶۰
۱۷	کرمان	۲۶۰۰	۵۰	۱۳۹۵/۹	۵۰	۷۵۷	۲۱۷۶	۲۹۲۶
۱۸	کرمانشاه	۷۰۰	۳	۱۷۰	۳	۲۲/۷	۷۵/۳	۹۸
۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۲۰	۷	۷۳/۵	۷	۲۴/۵	۲۹	۷۳/۵
۲۰	گیلان	۲۶۵۰	۳۰	۴۳۸۰	۳۰	۶۵۰	۲۰۰۰	۲۶۵۰
۲۱	لرستان	۶۰۰	۲۱	۸۹۰	۲۱	۱۷	۱۵۰	۶۰۰
۲۲	سازندران	۱۰۰۰	۱۰	۱۰۰۵/۹	۱۰	۲۲۰/۷۶۱	۷۷۵/۱۳۹	۱۰۰۵/۹
۲۳	مرکزی	۶۰۰	۲۲	۵۶۵	۲۲	۱۶۲/۷۵	۴۱۲/۵	۵۷۵/۲۵
۲۴	هرمزگان	۱۲۰۰	-	-	-	-	-	-
۲۵	همدان	۲۲۰	۸	۲۳۰	۸	۵۹/۵	۱۷۰/۵	۲۳۰
۲۶	یزد	۴۰۰	۲۲	۴۴۰	۲۲	۶۰/۵۵	۱۷۶/۵	۲۲۷/۰۵
	جمع کل	۲۳۰۰۰	۲۶۶	۲۲۷۵۷/۹	۲۶۶	۴۱۵	۵۲۸۲/۳	۲۱۴۲۲/۲

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نام استان	اعتبار تفصیسی	تعداد کل ظرفها	وام درخواستی	تعداد طرح تصویبی	وام تصویبی		
						قرض الحسنه	سایر	کل
۱	آذربایجان شرقی	۱۸۱۲	۲۰	۱۹۰۴	۲۰	۱۵۹۲	۱۵۹۲	۱۶۵۲
۲	آذربایجان غربی	۱۰۷۵	۱۰	۲۳۵۰	۱۰	۵۵۷/۵	۵۵۷/۵	۶۰۲/۵
۳	اردبیل	۳۵۰	۷	۳۵۰	۷	۳۳۳/۵	۳۳۳/۵	۳۵۰
۴	اصفهان	۲۵۲۹	۲۰	۱۰۲۰۵	۲۰	۲۳۲۹	۲۳۲۹	۲۵۲۹
۵	ایلام	۱۸۲	-	-	-	-	-	-
۶	بوشهر	۲۸۰	۹	۷۸۰	۹	۲۷۱	۲۷۱	۲۸۰
۷	تهران	۲۲۰۰	۱۱	۵۶۸۲/۲۸	۱۱	۲۲۰۰	۲۲۰۰	۲۲۰۰
۸	چهارمحال و بختیاری	۱۰۰۰	۳	۲۳۳	۳	۳۰۵/۲	۳۰۵/۲	۲۳۳
۹	خراسان	۲۰۰۰	۲۵	۱۹۵۰/۲۳	۲۵	۷۹/۴	۱۸۷/۱۸۴	۱۹۵۰/۲۳
۱۰	خوزستان	۳۰۰	۷	۳۸۰	۷	۲۸۸	۲۸۸	۳۰۰
۱۱	زنجان	۲۵۲	-	-	-	-	-	-
۱۲	سمنان	-	۲	۲۳۰	-	-	-	-
۱۳	سیستان و بلوچستان	۲۵۰	۳	۲۱۵	۳	۲۰۵	۲۰۵	۲۱۵
۱۴	فارس	۲۲۰۰	۵۳	۸۱۲۰	۵۳	۲۶۱۰	۲۶۱۰	۲۲۲۰
۱۵	قم	-	-	-	-	-	-	-
۱۶	کردستان	۳۳۳	۲۱	۵۶۶۷/۳	۲۱	۳۳۳	۳۳۳	۳۳۳
۱۷	کرمان	۱۵۰۰	۳	۱۹۹۳	۳	۱۳۵۵	۱۳۵۵	۱۵۰۰
۱۸	کرمانشاه	۲۰۰۰	۸	۱۶۹۰	۸	۱۶۰۸/۶۸	۱۶۰۸/۶۸	۱۶۹۰
۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۲۲۸	۳	۲۲۸	۳	۲۱۸	۲۱۸	۲۲۸
۲۰	گیلان	۲۶۰	۳	۳۱۵	۳	۲۵۰	۲۵۰	۲۶۰
۲۱	لرستان	۱۰۰۰	۲۹	۱۱۹۱	۲۳	۷۵۰/۳۸	۲۳۶/۶۱	۹۶۹/۹۹
۲۲	مازندران	۱۳۰۰	۶	۸۷۸	۶	۷۸/۲۱	۸۰۰/۷۷۸	۸۷۸/۹۹۹
۲۳	مرکزی	۲۱۵۰	-	-	-	-	-	-
۲۴	هرمزگان	۱۸۵	-	-	-	-	-	-
۲۵	همدان	۱۳۲۰	۳	۱۳۲۰	۳	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۲۰
۲۶	یزد	۶۷۰	۶	۶۷۰	۶	۶۳۶	۶۳۶	۶۷۰
۲۷	فراستانی	۱۵۶۸۶	-	-	-	-	-	-
	جمع کل	۴۶۵۰۰	۲۲۷	۳۷۷۷۶	۲۶۸	۱۳۸۴/۷۵	۲۵۱۹۳/۹۸	۲۶۵۷۱/۷۳

- ۱- کرمان با مبلغ ۲/۹ میلیارد ریال
 ۲- گیلان با مبلغ ۲/۶ میلیارد ریال
 ۳- سیستان و بلوچستان با مبلغ ۲/۲ میلیارد ریال

لیکن بالاترین درصد اعتبار تصویبی به نسبت تخصیصی به ترتیب مربوط به استانهای: آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، زنجان می باشد.

بررسی تعداد اعضاء و شاغلین تعاونیهای مذکور نشان می دهد که: برای ۲۰۷۱۵ نفر امکان بهره گیری مستقیم از تسهیلات اعتباری این تبصره فراهم گردیده است.

ب - بخش فرش و صنایع دستی

همانگونه که قبلاً نیز اشاره گردید سهمیه اعتبارات تخصیصی به شرکتها و اتحادیه های فرش تحت نظارت وزارت تعاون معادل ۴۶/۵ میلیارد ریال می گردید، که ۲ میلیارد ریال آن یعنی ۴/۳٪ کل اعتبارات بعنوان قرض الحسنه و ۴۴/۵ میلیارد ریال معادل ۹۵/۷ درصد از سهمیه تخصیصی از محل سایر منابع بانکی برابر آئین نامه اجرایی اختصاص یافته است.

جمع بندی اطلاعات واصله نشان می دهد تعداد ۲۷۷ شرکت تعاونی و اتحادیه فرش دستباف و صنایع دستی تحت پوشش وزارت تعاون متقاضی بهره مندی از تسهیلات مزبور بوده، و مجموع اعتبارات درخواستی بالغ بر ۴۷ میلیارد ریال می باشد.

برطبق آخرین اطلاعات واصله از ادارات کل تعاون استانها، تسهیلات درخواستی ۲۶۸ شرکت تعاونی با مجموع رقم ۲۶/۶ میلیارد ریال به تصویب رسیده است.

شایان ذکر است که ۵/۳٪ اعتبارات تصویبی از محل اعتبارات قرض الحسنه تبصره و ۹۴/۷٪ از محل سایر منابع بانکی برابر آئین نامه اجرایی اختصاص یافته است.

استانهای کشور درخصوص عملکرد تبصره ۴ بخشهای تولیدی کشاورزی نشان می دهد که، ۴۶۶ شرکت و اتحادیه تعاونی متقاضی بهره گیری از تسهیلات اعتباری تبصره مذکور با رقم تسهیلات درخواستی ۴۲/۷ میلیارد ریال بوده اند که باتوجه به میزان ۲۴ میلیارد ریال سهم اعتبار تخصیصی وزارت تعاون در این بخش، امکان تامین اعتباری حدود ۵۶/۲ درصد از درخواستها در قالب تصویب جهت ۴۱۵ شرکت تعاونی میسر گردیده است.

بر طبق آخرین اطلاعات دریافتی در ارتباط با تبصره ۴، از مبلغ ۲۴ میلیارد ریال اعتبارات تعاونیهای تولیدی کشاورزی سهم وزارت تعاون، ۲۱/۴ میلیارد ریال یعنی معادل ۸۹/۲٪ کل اعتبار تخصیصی این بخش به تصویب رسیده است.^۱

بالاترین رقم اعتبارات مصوب تبصره مذکور در استانهای کشور عبارتند از:

میلیارد ریال بعنوان قرض الحسنه اختصاص یافته است که در زمینه فعالیتهای کشاورزی و همچنین فرش و صنایع دستی به دستگاههای اجرای ذریبط تخصیص داده شده است.

جدول توزیع اعتبارات در سال ۱۳۷۵ نشانگر این مطلب است که وزارت تعاون برای ارائه تسهیلات بانکی به ۴۶۶ شرکت و اتحادیه تعاونی در بخش کشاورزی و ۲۷۷ شرکت و اتحادیه تعاونی در بخش فرش و صنایع دستی بترتیب از ۶ و ۲ میلیارد ریال اعتبارات قرض الحسنه برخوردار بوده است، که این رقم معادل ۲ درصد برای بخش کشاورزی و ۰/۷ درصد برای بخش فرش و صنایع دستی از کل اعتبارات قرض الحسنه می باشد.

بررسی وضعیت تفصیص و جذب اعتبارات سهمیه وزارت تعاون

الف: بخشهای تولیدی کشاورزی:
 بررسی آخرین اطلاعات واصله از

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نام استان	اعتبار تخصیص	تعداد کل طرحها	ماه درفراشته	تعداد طرح تصویب	وامتصیبات			مجموع تصویبات
						کل	سایر	قرض المعانه	
۱	آذربایجان شرقی	۲۲۱۲	۲۶	۲۷۲۱	۲۶	۱۷۲	۲۴۴۶	۲۴۴۶	۱۱۸/۴
۲	آذربایجان غربی	۱۶۷۵	۲۷	۵۸۶۰	۲۷	۳۵۵	۱۶۲۷/۵	۳۵۵	۱۲۴/۳
۳	اردبیل	۱۰۰۰	۳۵	۱۰۶۰/۵	۳۵	۱۸۴/۵	۸۷۶	۱۸۴/۵	۱۰۰
۴	اصفهان	۲۲۱۹	۲۲	۱۱۷۷۵	۲۲	۳۸۰	۳۸۲۹	۳۸۰	۱۰۰
۵	ایلام	۵۲۳	۲	۳۶۰	۲	۹۰	۲۷۰	۹۰	۶۶/۴
۶	بوشهر	۱۱۲۰	۲۸	۲۰۹۰	۲۸	۲۰۹	۸۱۹/۹	۲۰۹	۹۱/۵
۷	تهران	۲۳۲۰	۱۹	۶۹۱۴/۳۸	۱۲	۱۲۵	۲۲۷۵	۱۲۵	۶۹/۷
۸	چهارمحال و بختیاری	۱۳۰۰	۸	۶۰۷	۸	۱۰۱/۷	۵۰۵/۳	۱۰۱/۷	۲۲/۳۶
۹	خراسان	۲۰۰۰	۷۳	۴۶۲۸/۸	۷۳	۳۹۵/۲۱	۳۱۳۳/۳۱	۳۹۵/۲۱	۹۰/۳۹
۱۰	خوزستان	۱۶۳۰	۱۱	۱۵۸۰	۱۱	۲۳۰	۱۲۵۲	۲۳۰	۹۲/۲۲
۱۱	زنجان	۲۲۲	۲۱	۲۳۵۰	۱۷	۱۱۲/۲۵	۶۱۸/۵۶	۱۱۲/۲۵	۹۹/۳۴
۱۲	سمنان	۶۰۰	۲۷	۲۷۶۵	۱۸	۱۷۷/۵	۵۲۲/۵	۱۷۷/۵	۱۱۸/۳۳
۱۳	سیستان و بلوچستان	۲۰۵۰	۲۵	۳۲۲۵	۲۸	۶۲۲	۱۸۳۵	۶۲۲	۸۰/۹۲
۱۴	فارس	۲۸۲۰	۷۸	۱۰۰۹۰	۷۳	۳۱۰	۳۱۶۰	۳۱۰	۱۱۸/۳۳
۱۵	قم	۲۰۰	-	-	-	-	-	-	-
۱۶	کردستان	۵۰۹۰	۵۱	۶۳۳۲/۹	۵۱	۲۲۰	۴۸۲۳	۲۲۰	۱۰۰/۲۳
۱۷	کرمان	۴۱۰۰	۵۴	۱۵۹۵۲	۵۴	۸۰۲	۴۶۲۴	۸۰۲	۱۰۸/۲
۱۸	کرمانشاه	۲۷۰۰	۱۱	۱۸۶۰	۱۱	۱۰۴/۰۲	۱۶۸۳/۹۸	۱۰۴/۰۲	۶۶/۲۲
۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۳۲۸	۱۰	۲۰۱/۵	۱۰	۳۴/۵	۲۶۷	۳۴/۵	۷۰/۴۴
۲۰	گیلان	۲۹۱۰	۲۳	۳۶۹۵	۲۶	۶۶۰	۲۲۵۰	۶۶۰	۱۰۰
۲۱	لرستان	۱۶۰۰	۵۰	۲۰۸۱	۴۰	۳۱۶/۶۱	۱۲۰۰/۳۸	۳۱۶/۶۱	۹۹/۸۱
۲۲	مازندران	۲۳۰۰	۱۶	۱۸۸۲/۹	۱۶	۲۰۸/۹۸	۱۵۷۵/۹۲	۲۰۸/۹۸	۷۸/۵۴
۲۳	مرکزی	۲۷۵۰	۲۳	۵۶۵	۲۳	۱۶۲/۷۵	۴۱۲/۵	۱۶۲/۷۵	۲۰/۸۲
۲۴	هرمزگان	۱۳۸۵	-	-	-	-	-	-	-
۲۵	همدان	۱۵۷۰	۱۲	۱۵۷۰	۱۲	۹۹/۵	۱۳۷۰/۵	۹۹/۵	۱۰۰
۲۶	یزد	۱۰۷۰	۲۹	۱۱۱۰	۱۹	۹۶/۵۵	۸۱۲/۵	۹۶/۵۵	۸۴/۷۷
۲۷	فراستانی	۱۵۶۸۶	-	-	-	-	-	-	-
	جمع کل	۷۰۵۰۰	۷۳۳	۹۰۵۲۸/۹	۶۸۳	۶۶۶۹/۱	۴۱۲۵۲/۸	۶۶۶۹/۱	۶۸/۱۲

۲-۲- اعتبار درخواستی اتحادیه‌ها و تعاونیهای فرش معادل ۲۷/۸ میلیارد ریال گردید که این رقم اعتبار تخصیصی، تکافوی تسهیلات مورد نیاز متقاضیان در این بخش را نموده است.

۲-۳- کل اعتبار تصویبی ۴۸ میلیارد ریال معادل ۶۸/۱٪ اعتبار تخصیصی بوده است.

۱-۲- اعتبارات تصویبی در بخش تولید کشاورزی ۲۱/۴ میلیارد ریال معادل ۸۹/۲٪ اعتبار تخصیصی بخش مذکور بود.

۲-۲- اعتبارات تصویبی در بخش فرش و صنایع دستی ۲۶/۶ میلیارد ریال یعنی معادل ۵۷/۲٪ اعتبار تخصیصی بخش مذکور بود.

۳-۳- متوسط اعتبار تصویبی برای هر شرکت یا اتحادیه تعاونی ۰/۷ میلیارد ریال که این نسبت برای شرکت یا اتحادیه‌های تعاونی کشاورزی ۰/۵ میلیارد ریال و برای شرکت یا اتحادیه‌های تعاونی کشاورزی ۰/۵ میلیارد ریال بوده است.

از مجموع ۷۴۳ شرکت و اتحادیه تعاونی متقاضی استفاده از این تسهیلات، درخواست ۶۸۳ شرکت تعاونی به تصویب رسیده است که در این راستا امکان بهره‌مندی ۶۲۳۳۳ نفر از اعضای فراهم گردیده است.

یادآوری این نکته لازم است که از مجموع ۷۰/۵ میلیارد ریال اعتبارات تبصره ۴ قانون بودجه سال ۷۵ (سهم وزارت تعاون) مبلغ ۴۸ میلیارد ریال و بعبارت دیگر ۶۸/۱٪ کل اعتبارات مذکور به تصویب رسیده است. ضمن اینکه بخشی از اعتبارات باقیمانده بعنوان مهلت قائل شده برای بازپرداخت تسهیلات دریافتی سال قبل که بدلیل مشکلات بازار امکان بازپرداخت آنها میسر نشده، از سوی بانک عامل تمدید گردیده است.

۱- باتوجه به مهلت یکساله بازپرداخت تسهیلات اعتباری تبصره مذکور، بخشی از اعتبارات بدلیل عدم امکان بازپرداخت، از سوی بانک عامل تمدید گردیده است.

صنایع دستی چنین نتیجه‌گیری می‌شود که:

۱- کل اعتبار تخصیصی تبصره مذکور

۱۳۰۰ میلیارد ریال

۲- سهم اعتبار تعاونیهای تحت پوشش

وزارت تعاون ۷۰/۵ - ۵/۴۲ میلیارد ریال

۱-۲- سهم شرکتها و اتحادیه‌های

تولید کشاورزی ۲۴ - ۱/۸۵ میلیارد ریال

۲-۲- سهم شرکتها و اتحادیه‌های

فرش و صنایع دستی ۴۶/۵ - ۳/۵۸ میلیارد

ریال

۳- کل اعتبار درخواستی ۹۰/۵ میلیارد

ریال و بعبارتی ۲۸/۴٪ بیش از اعتبار

تخصیصی سهم وزارت تعاون بوده است.

۱-۲- اعتبار درخواستی در بخش

تولیدات کشاورزی بالغ بر ۲۲/۷ میلیارد

ریال می‌گردید که ۷۷/۹ درصد بیش از

اعتبارات تخصیصی بخش کشاورزی بوده

است.

بالاترین رقم، تسهیلات، صرفنظر از شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی فرش فرااستانی به ترتیب در استانهای کردستان، اصفهان و فارس به تصویب رسیده است، لیکن در مقایسه‌ای بین درصد تسهیلات تصویبی به کل اعتبار تخصیصی هر استان نشان می‌دهد که، استانهای فارس، کردستان، اردبیل، تهران، گیلان، همدان و کهگیلویه و بویراحمد آذربایجان شرقی، اصفهان، بوشهر، خوزستان، کرمان و یزد بالاترین درصد را به خود اختصاص داده‌اند.

بررسی تعداد اعضا و شاغلین تعاونیهای مذکور نشان می‌دهد که، برای ۴۱۶۱۸ نفر امکان بهره‌گیری مستقیم از تسهیلات فراهم گردیده است.

جمع‌بندی کلی عملکرد تبصره ۴

از جمع‌بندی کلی عملکرد تبصره ۴ سال ۱۳۷۵ در دو بخش کشاورزی و نیز فرش و

گزارش تحلیلی عملکرد وزارت تعاون

از محل تبصره ۵۰ در سال ۱۳۷۵

طرزهای مصوب تبصره ۵۰ مربوط به تعاونیهای تمت پوشش وزارت تعاون

برحسب نام تعاونی، استان، موضوع طرح، بانک عامل، میزان تسهیلات مصوب

ارقام به: میلیون ریال

ردیف	نام شرکت تعاونی	استان	موضوع طرح	بانک عامل	مبلغ تسهیلات مصوب
۱	۶۵۷ مرافه	آ. شرقی	مرغداری	کشاورزی	۵۰۰
۲	۲۸۳ پرند جاوید	آ. شرقی	مرغداری	کشاورزی	۳۰۰
۳	۲۰۷	آ. شرقی	کاوداری	کشاورزی	۲۸۰
			جمع		۱۰۸۰
۱	۱۴۳ ارومیه	آ. غربی	بسته‌بندی سبزی	کشاورزی	۷۰۸
۲	۲۶ مهاباد	آ. غربی	دامداری	کشاورزی	۲۹۰
			جمع		۹۹۸
۱	۷۶۳ اردبیل	اردبیل	مرغداری	کشاورزی	۸۲۰
۲	۸۱۵ خلخال	اردبیل	مرغداری	کشاورزی	۸۴۰
			جمع		۱۶۶۰
۱	۲۱۲	بوشهر	مرغداری	کشاورزی	۶۰۰
۲	۲۷۱	بوشهر	مرغداری	کشاورزی	۶۰۰
۳	۱۴۸	بوشهر	کشاورزی	ملی	۲۰۰
۴	کشن کالا	بوشهر	جوراب‌بافی	ملت	۶۹۷
			جمع		۲۰۹۷
۱	مصرف سپه	تهران	فروشگاه مصرف	سپه	۱۵۰۰
۱	۳۱۴	چهارمحال و بختیاری	مرغداری	کشاورزی	۳۳۰
۱	تاکسیرانی آبادان	خوزستان	حمل و نقل	ملت	۴۲۳
۲	تاکسیرانی اهواز	خوزستان	حمل و نقل	ملت	۱۰۰۰
۳	سبزپوش مسجد سلیمان	خوزستان	مکانیزسیون	کشاورزی	۲۱۸
			جمع		۱۶۴۱

مقدمه

براساس مفاد تبصره ۵۰ قانون بودجه سال ۱۳۷۵ و آئین‌نامه اجرائی آن و مصوبات جلسات ۷۵/۱۲/۲۹ و ۷۵/۱۱/۶ شورای اقتصاد، از مجموع ۱۵۰۰ میلیارد ریال تسهیلات این تبصره، مبلغ ۹۲ میلیارد ریال (معادل ۶/۱۳٪) به بخش تعاون اختصاص داده شده، که نسبت به سال ۷۴ سهم بخش تعاون معادل ۴۹٪ کاهش داشته است.

کلیات

براساس آخرین آمار و گزارشات تهیه شده، در خصوص تبصره ۵۰ قانون بودجه سال ۷۵، ۳۱۳ طرح، متقاضی دریافت تسهیلات از محل تبصره مذکور بوده‌اند، و میزان وام درخواستی طرحهای مذکور بالغ بر ۲۶۱/۱ میلیارد ریال بوده، که در نهایت تعداد ۶۹ طرح از طرحهای مذکور با رقمی بالغ بر ۵۵/۶ میلیارد ریال به تصویب بانکهای عامل رسیده است.

بالاترین میزان اعتبار تعداد طرح تصویبی، مربوط به بخش کشاورزی با ۲۸ طرح و اعتباری بالغ بر ۲۲/۵ میلیارد ریال می‌باشد.

بالاترین میزان اعتبار مصوب در بین استانها، مربوط به استان کردستان با ۹ طرح و اعتباری بالغ بر ۱۶/۴ میلیارد ریال و بیشترین تعداد طرح مصوب مربوط به استان خراسان با ۱۵ طرح و رقم ۱۱ میلیارد ریال می‌باشد.

بانک ملت با ۱۹ طرح و اعتبار تصویبی ۱۴/۷ میلیارد ریال ۱۰٪ اعتبار تخصیصی را مصوب و در بین سایر بانکهای عامل تبصره ۵۰ بالاترین عملکرد را داشته است.

۱- طرحهای متقاضی

در سال ۱۳۷۵ تعداد ۳۱۳ طرح تعاونی از طریق وزارت تعاون و ادارات کل تابعه در استانها به بانکهای عامل این تبصره معرفی گردیده‌اند. بالاترین تعداد طرح متقاضی استفاده از تسهیلات مربوط به بخش کشاورزی با ۱۲۰ طرح و بخشهای فرهنگی و سیاحتی و بهداشت و درمان با یک طرح کمترین تقاضا را داشته‌اند.

همچنین بالاترین تعداد طرح متقاضی به ترتیب به استانهای خراسان با ۲۵ طرح، لرستان با ۳۸ طرح و بوشهر با ۲۳ طرح و استانهای هرمزگان و زنجان بدون طرح در پایان رده قرار گرفته‌اند.

بانک ملت با ۱۲۰ طرح بیشترین طرح متقاضی در بین بانکهای عامل تبصره بوده، و بانک سپه با ۲ طرح کمترین تعداد طرح متقاضی را داشته است.

۲- میزان وام درخواستی

میزان وام درخواستی بالغ بر ۲۶۱/۱ میلیارد ریال می‌باشد.

بالاترین اعتبار درخواستی مربوط به بخشهای کشاورزی و آب و خاک، خدمات و بازرگانی و صنایع سبک با ۸۰/۴، ۵۴/۶، ۵۰/۵ میلیارد ریال و کمترین میزان اعتبار درخواستی مربوط به طرحهای بخش فرهنگی و سیاحتی، بهداشتی و درمان با ۲ و ۱/۱ میلیارد ریال بوده است.

بالاترین میزان تسهیلات درخواستی در استانهای خراسان، کردستان و فارس به ترتیب با ۲۲، ۵۰/۳، ۲۰/۳ میلیارد ریال و پائین‌تر میزان تسهیلات مربوط به استان هرمزگان بدون درخواست می‌باشد.

۳- طرحهای مصوب

براساس آخرین آمار و گزارشات واصله از بانکهای عامل از مجموع ۳۱۳ طرح متقاضی استفاده از تسهیلات، تعداد ۶۹ طرح به تصویب بانکهای عامل رسیده است.

طرحهای مصوب تبصره ۵۰ مربوط به تعاونیهای تحت پوشش وزارت تعاون

برحسب نام تعاونی، استان، موضوع طرح، بانک عامل، میزان تسهیلات مصوب

ارقام به: میلیون ریال

ردیف	نام شرکت تعاونی	استان	موضوع طرح	بانک عامل	مبلغ تسهیلات مصوب
۱	خودراندگان سنندج	کردستان	حمل و نقل	ملت	۸۵۰
۲	تاکسیرانی بانه	"	"	"	۸۵
۳	تاکسیرانی سفز	"	"	"	۲۲۳
۴	راندگان سنندج	"	"	ملی	۳۳۱۲
۵	۳۳۹ کامیاران	"	"	"	۸۴۰۰
۶	تاکسیرانی سنندج	"	"	"	۲۰۰
۷	۶۲۶ رازی	"	مدرسه غیرانتفاعی	"	۲۷۲
۸	۶۰۶ بانوان	"	"	"	۲۷۲
۹	۶۱۳	"	"	"	۲۵/۲
			جمع		۱۶۳۷۷/۲
۱	بهرمغ	گیلان	مرغداری	کشاورزی	۲۵۰۰
۱	آبسکون	مازندران	پروفیل	ملت	۲۰۰۰
۲	۵۴ ساری	"	مرغداری	کشاورزی	۵۵۰
۳	۱۴۱	"	"	"	۱۳۰
۴	۲۱۷	"	"	"	۱۶۰
۵	۱۳۳	"	"	"	۱۸۵
۶	۵۳	"	دامداری	"	۲۵۰
۷	۲۹۲	"	مرغداری	"	۵۰۰
			جمع		۳۷۷۵
۱	حافظی	یزد	مرغداری	کشاورزی	۲۵۰
۱	لوراس	مرکزی	زراعت	کشاورزی	۱۷۰
۲	۹۴	"	مرغداری	"	۲۰۰
۳	کوران	"	گاوداری	"	۱۰۰
۴	صراط	"	"	"	۱۵۰
۵	دمکده کمال	"	"	"	۱۵۰
۶	دلیرکان	"	مرغداری	"	۲۰۰
۷	اسراه	"	گاوداری	"	۱۰۰
			جمع		۱۰۷۰

طرحهای مصوب تبصره ۵۰ مربوط به تعاونیهای تحت پوشش وزارت تعاون

برحسب نام تعاونی، استان، موضوع طرح، بانک عامل، میزان تسهیلات مصوب

ارقام به: میلیون ریال

ردیف	نام شرکت تعاونی	استان	موضوع طرح	بانک عامل	مبلغ تسهیلات مصوب
۱	۱۱۰	کرمانشاه	مرغداری	کشاورزی	۵۰۰
۱	شماره ۳ ساخت	کهگیلویه و بویراحمد	دامپروری	کشاورزی	۱۶۰
۱	فاروق ماکیان	فارس	مرغداری	کشاورزی	۱۹۰۰
۲	۸۴ کوار	"	کارخانه خوراک دام	"	۳۷۵
			جمع		۲۲۷۵
۱	۸۹۵	لرستان	قرش	کشاورزی	۱۰۰

طرح‌های مصوب تبصره ۵۰ مربوط به تعاونیهای تمت پوشش وزارت تعاون

برحسب نام تعاونی، استان، موضوع طرح، بانک عامل، میزان تسهیلات مصوب

ارقام به: میلیون ریال

ردیف	نام شرکت تعاونی	استان	موضوع طرح	بانک عامل	مبلغ تسهیلات مصوب
۱	گلچین سبزواری	خراسان	تولید خوراک دام	کشاورزی	۸۰۰
۲	ظریف کار فریمان	"	تولیدشانه تخم مرغ	کشاورزی	۱۶۰
۳	آریاسنگ	"	معدن	ملی	۸۵۰
۴	۲۴۸ صاحب	"	سردخانه	ملی	۵۰۰
۵	آجر ماشینی بجنورد	"	تولید آجر	ملت	۱۱۳۴
۶	الفدیر	"	آموزش	"	۳۶۰
۷	بهاران جوجه	"	مرغداری	"	۲۰۰۰
۸	آزادی	"	معدن	"	۱۰۰۰
۹	معبودی	"	فرش	"	۲۹۰
۱۰	کوهستان پارک کاشمر	"	پارک شادی	"	۱۰۰۰
۱۱	شاهین چناران	"	مرغداری	"	۲۲۲
۱۲	سردایران	"	ساخت ابراتور یخچال	"	۵۰۲
۱۳	لار	"	مرغداری	"	۷۰۰
۱۴	خدمات اکتشافی	"	معدن نمک	"	۸۸۰
۱۵	طاوس قوچان	"	مرغداری	کشاورزی	۶۵۰
			جمع		۱۱۰۶۸
۱	۵۸۲ زابل	سیستان و بلوچستان	احداث پمپ بنزین	ملت	۷۲۶
۲	۶۴۶	"	"	"	۴۳۸
			جمع		۱۱۶۴
۱	جانبازان قطع نخاع رفسنجان	کرمان	مرغداری	کشاورزی	۳۷۳
۲	قارچ ماهان	"	پرورش قارچ	کشاورزی	۴۰۰
۳	مصرف سپه	"	فروشگاه مصرف	سپه	۱۵۰۰
۴	چندمنظوره نیروی انتظامی	"	مرغداری	کشاورزی	۳۹۵۰
			جمع		۶۳۲۳
۱	ریحانه قومس	سمنان	گاوداری	کشاورزی	۲۵۰
۲	ماکیان	"	مرغداری	"	۴۰۰
			جمع		۶۵۰

بیشترین تعداد طرح‌های مصوب مربوط به استانهای خراسان، کردستان و مازندران با ۱۵، ۹ و ۷ طرح می‌باشد. و استانهای هرمزگان، زنجان، اصفهان، همدان، هیچ مصوبه‌ای از سوی بانکهای عامل نداشته‌اند.

بررسی طرحهای مصوب در بخشهای مختلف گویای این مطلب است، که ۲۸ طرح از ۶۹ طرح مصوب در بخش کشاورزی می‌باشد. و همچنین بخش با اعتباری بالغ بر ۲۲/۵ میلیارد ریال (معادل ۴۰/۵ درصد از کل اعتبار تضویب شده) بالاترین میزان تسهیلات تصویری را به خود اختصاص داده است.

۱-۳- اعتبارات مصوب

از مجموع ۲۶۱/۱ میلیارد ریال اعتبار درخواستی مبلغ ۵۵/۶ میلیارد ریال به تضویب رسیده است. که این مبلغ ۲۱/۳٪ اعتبار درخواستی می‌باشد.

بالاترین میزان تسهیلات مصوب به تسهیلات درخواستی، مربوط به استانهای مرکزی با ۱۰۰٪، کرمان با ۸۷٪، چهار محال و بختیاری با ۴۶/۲٪ اختصاص دارد. بیشترین درصد تسهیلات تصویری استان به کل تسهیلات مصوب را استانهای کردستان با ۲۹/۵، خراسان با ۱۹/۹ و کرمان با ۱۱/۴ درصد به خود اختصاص داده‌اند.

از مجموع ۵۵/۶ میلیارد ریال اعتبار مصوب طرحها، بخش خدمات و کشاورزی با ۲۲/۵ میلیارد ریال و بخش خدمات و بازرگانی با ۲۱/۵ میلیارد ریال بیشترین میزان اعتبار را جذب نموده‌اند.

ضمناً باتوجه به مکاتبات به عمل آمده با بانک مرکزی در مورد تمدید زمان بررسی طرحها از سوی بانکهای عامل (ملی و کشاورزی) انتظار می‌رود. تعداد دیگری از طرحهای در دست بررسی تا پایان شهریور ماه ۱۳۷۶ در سقف اعتبار

گزارش عملکرد صادرات

بخش تعاون در سال ۱۳۷۵

از: دفتر امور اقتصادی و برنامه‌ریزی

در آمار صادرات شرکت‌های تعاونی قابل ثبت نمی‌باشد.

بعلاوه لازم است خاطر نشان گردد که در جداول آماری این گزارش، برپایه اطلاعات موجود در اداره بازرگانی و صادرات دفتر امور اقتصادی و برنامه‌ریزی، صادرات بخش تعاون در استانهای گیلان و ایلام صفر منظور نشده است.

وضعیت صادرات تعاونیها در سال ۱۳۷۵

بررسی آماری صادرات تعاونیهای تحت پوشش وزارت تعاون در سال ۱۳۷۵

صادرات تعاونیهای تحت پوشش به تفکیک گروه کالاهای مختلف و مقایسه آن با صادرات کل کشور در سال ۱۳۷۵

وزن تن

ارزش: میلیون ریال

جدول شماره (۱)

نام کالا	وزن			ارزش		
	کل کشور	تعاونیها	سهم تعاون (درصد)	کل کشور	تعاونیها	سهم تعاون (درصد)
کشاورزی	۸۶۸۰۰۰	۷۷۸۶۴/۲	۸/۹۷	۱۴۹۹۲۷۵۰	۳۹۳۵۸۷/۱۲	۲۶/۲۷
صنعتی	۲۹۰۰۰۰۰	۳۱۸۴۷/۳۲۵	۰/۷۸	۲۲۸۸۵۰۰	۲۲۸۱۰۲/۳۲۱	۹/۱۷
فروش و صنایع دستی	۲۱۰۰۰	۴۸۱/۰۳	۲/۲۹	۱۰۵۳۵۰۰	۲۹۰۵۸/۲۶۲	۲/۷۶
مواد معدنی	۱۲۷۲۰۰۰	۲۷۷۰۵/۴۰۶	۲/۱۸	۵۰۵۷۵۰	۴۶۱۳/۰۵۳	۰/۸۴
جمع	۷۰۶۱۰۰۰	۱۴۲۱۹۸/۰۷۱	۲/۰۴	۵۵۴۰۵۰۰	۶۵۵۳۵۹/۷۴۶	۱۱/۸۳

سهم گروه کالاهای مختلف از نظر وزن و ارزش صادرات تعاونیها کشور

در سال ۱۳۷۵

(درصد)

جدول شماره (۲)

نام کالا	وزن (تن)			ارزش		
	کل کشور	تعاونیها	تعاونیها	کل کشور	تعاونیها	تعاونیها
کشاورزی	۱۲/۲۹	۵۲	۱۷/۶۷	۲۶/۹۲	۶۰/۰۶	۵/۸۶
صنعتی	۶۹/۴	۲۶/۴۵	۴۷/۳۵	۴۴/۹۱	۳۴/۸۱	۸۲/۰۳
فروش و صنایع دستی	۰/۳	۰/۳۳	۰/۶	۱۹/۰۱	۴/۲۳	۱۰/۴۵
مواد معدنی	۱۸/۰۱	۱۹/۲۲	۳۳/۳۸	۹/۱۴	۰/۷	۱/۶۶
جمع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

* صادرات بسته لحاظ نگریده است.

مقدمه:
در سال ۱۳۷۵ شرکت‌های تعاونی تحت پوشش وزارت تعاون، با صادرات ۱۲۴/۲ هزار تن کالا به ارزش ۶۵۵/۴ میلیارد ریال معادل ۳۷۴/۵ میلیون دلار، توانستند ۱۱/۸ درصد از کل ارزش صادرات غیرنفتی کشور را به خود اختصاص دهند.

بر اساس آخرین نتایج اعلام شده از سوی وزارت بازرگانی و مرکز توسعه صادرات ایران، سرجمع ارزش کل صادرات کالاهای غیرنفتی در سال ۱۳۷۵ کمتر از ۲/۲ میلیارد دلار بوده است. سیاستهای انقباضی دولت و تغییر سریع ضوابط و دستورالعملهای بانکی و بازرگانی - به ویژه توسط بانک مرکزی - از مهمترین ملل عدم جهش صادرات غیرنفتی در سال ۱۳۷۵ ذکر شده‌اند.

هرچند آمار جمع‌آوری شده توسط ادارات کل تعاون استانها نشان می‌دهد که از نظر ارزشی، سهم بخش تعاون حدود ۰/۹ درصد نسبت به سال ۱۳۷۴ کاهش یافته است، اما به دو علت عمده، ارزش واقعی صادرات بخش تعاون در سال ۱۳۷۵ به تعیین فزونتر از مقادیر جمع‌بندی شده در این گزارش است. اولاً: اداره کل تعاون شش استان (اردبیل، ایلام، گیلان، هرمزگان، همدان ویزد) کتباً اعلام کرده‌اند که تعاونیهای استان متبوع آنها در سال ۱۳۷۵ هیچ صادراتی نداشته‌اند. حال آنکه حداقل در مورد استانهای گیلان، هرمزگان و ایلام عدم صادرات کالا توسط تعاونیها

عملکرد صادرات تعاونیهای تمت پوشش وزارت تعاون در سال ۱۳۷۵
«مرتب شده بر اساس ارزش ریالی به ترتیب نزولی»

جدول شماره (۳)

ارزش		وزن		محصول
درصد*	میلیون ریال	درصد	تن*	
-	۳۷۷۲۸۶	-	۶۳۶۳۲	پسته
۴۰/۴۴	۱۱۲۴۵۸	۰/۱۲	۹۷/۶۲۵	کنسانتره
۲۱/۵۸	۶۰۰۰۰	۰/۶۸	۵۵۰	خشکیبار
۹/۹۷	۲۷۷۱۲	۳۷/۵	۳۰۲۰۸/۳	ماکارونی
۸/۸۱	۲۴۵۰۸	۰/۵۶	۴۵۳/۳	صنایع دستی
۴/۳۹	۱۲۲۰۰	۱۵/۱۴	۱۲۲۰۰	سیب
۴/۳۲	۱۲۰۰۰	۲۰/۴۸	۲۰۰۰	کلمپ برق فشار قوی
۱/۸	۵۰۰۳/۵	۰/۶۲	۴۹۵	پوشاک
۱/۶۴	۴۵۵۰/۲۶۲	۰/۰۳	۲۷/۷۳	فرش
۱/۴۴	۳۹۹۷/۸۸۶	۲/۰۹	۱۶۸۰/۶	صابون
۱/۳۸	۳۸۴۰/۵۸۴	۳۰/۵۸	۲۴۶۴۰	سنگنما
۰/۸۸	۲۴۵۱/۹۳۸	۱/۰۷	۸۶۶	ماهی
۰/۴۹	۱۳۵۰	۰/۵۶	۲۵۰	روغن نباتی
۰/۴۴	۱۲۱۲/۵	۰/۵۶	۲۵۰	تخم مرغ
۰/۳۸	۱۰۵۴/۴	۰/۱۱	۸۹	رنگ و روغن
۰/۳۷	۱۰۴۶	۱/۰۳	۸۳۰	آرد
۰/۲۹	۸۱۰	۰/۵۶	۲۵۰	قند و شکر
۰/۲۱	۶۰۲/۴	۱/۶۳	۱۳۱۰	مصالح ساختمانی
۰/۱۳	۳۶۰	۰/۰۷	۶۰	ظروف ملامین
۰/۱۲	۳۴۸/۸۵	۰/۲	۱۵۱	نوشابه و کمپوت
۰/۱۱	۳۳۰	۰/۰۱	۸/۲۵	ترانس مهتابی
۰/۱	۲۶۵/۴۵	۰/۰۰	۳/۰۱	میلان
۰/۰۸	۲۳۱	۰/۷۷	۶۱۵	قیر
۰/۰۷	۱۹۵	۰/۰۲	۲۰	ابزار صنعتی
۰/۰۶	۱۵۷/۵	۰/۱۵	۱۲۴/۵	میز و صندلی
۰/۰۵	۱۳۹/۸	۰/۰۴	۳۳	ظروف پلاستیک
۰/۰۵	۱۳۹/۵	۰/۰۲	۱۷	میکو
۰/۰۵	۱۱۰۹/۱۹۴	۳/۴	۲۷۳۶/۷۵۶	سایر
۱۰۰	۶۵۵۳۵۹/۷۶۲	۱۰۰	۱۳۳۱۹۸/۰۷۱	جمع

نشان می‌دهد که صادرات غیرنفتی تعاونیها از نظر وزنی حدود ۱۳۴۱۹۸ تن و به ارزش ۶۵۵/۳ میلیارد ریال معادل ۳۷۴/۵ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با کشور از نظر وزنی ۲/۰۴ درصد و از نظر ارزشی ۱۱/۸۳ درصد صادرات غیرنفتی کشور را تشکیل داده است. این تفاوت فاحش بین سهم وزنی و ارزشی در مقایسه با کل کشور موید آن است که بخش تعاون کالاهای سبکتر اما پرارزشتر صادر کرده است.

ترکیب وزنی و ارزشی صادرات تعاونیها نشان می‌دهد که تنها در صادرات فرش و صنایع دستی نسبت فوق با نسبت وزنی و ارزشی صادرات فرش و صنایع کشور همگونی داشته است.

ترکیب و سهم گروه کالاهای صادراتی تعاونیها از نظر وزن و ارزش

صادرات تعاونیهای تحت پوشش در چهار بخش کشاورزی، صنعت، فرش و صنایع دستی و مواد معدنی به شرح زیر طبقه‌بندی و مورد بررسی قرار گرفته است:

الف - بخش کشاورزی: سهم ارزشی و وزنی این بخش در کل صادرات تعاونیها به ترتیب ۶۰/۰۶ درصد و ۵۴ درصد بوده است.

ب - بخش صنعت: این بخش از نظر وزنی ۳۴/۸۱ درصد و از نظر وزنی ۲۶/۴۵ درصد کل صادرات تعاونیها را تشکیل داده است.

ج - فرش و صنایع دستی سهم ارزشی و وزنی این بخش در کل صادرات تعاونیها به ترتیب ۴/۲۳ درصد و ۰/۳ درصد بوده است.

د - مواد معدنی: این گروه از نظر ارزشی ۰/۷ درصد و از حیث وزن ۱۸/۰۱ درصد صادرات تعاونیها را تشکیل داده است.

جدول شماره (۲) سهم گروههای مختلف اقتصادی را از نظر وزن و ارزش صادرات تعاونیها در سال ۱۳۷۵ نشان می‌دهد.

* صادرات پسته در نظر گرفته نشده است.

** سایر به ترتیب شامل: موکت، شمع، هسته خرما، کلاب، سرویس خواب، پودر سنگ، شیرینی و شکلات، پرتقال، کربنات کلسیم، خرما، هندوانه، رب و سس، آجرنما، کفش، باکاس، پرند، بامیه، کمد، دام، گچ، نمک، کاشی

واحد: میلیون ریال

جدول شماره (۵)

استان	محصول	کشاورزی	غذایی	فروش و صنایع دستی	فیزی	شیمیایی	نمازی	معدنی	سولاری	جمع	درصد
آذربایجان شرقی	۱۲۰۰۰	۱۵۳	۳۳۸							۱۳۲۹۱	۲۴۹
آذربایجان غربی	۲۰۰	۱۸						۲۶۹۱۱		۲۸۷۷۱	۱۰۰۴
اتحادیه های سرزمینی	۱۲۷۸۳۳							۶۰۰		۱۲۸۴۳۳	۲۹۷۸
اصفهان	۳۳۱۷۰							۲۰۲۱۷۵		۳۳۱۷۷۵	۸۸
ایلام						۵۳/۴				۵۳/۴	۰۰۰۲
بوشهر	۲۰۹	۵۷								۲۶۶	۰۰۱۲
تهران	۹۸۲	۹۴۶۲۱	۱۹۵			۱۲۶۱/۵				۲۷۳۳/۱۷۱	۰/۹۸
چهارمحال و بختیاری	۲/۵۹۱					۳۹۶۱/۸۸۶				۳۹۶/۳۷۷	۱۳۳۲
خراسان	۲/۲۹					۲۱/۹	۶۲/۶۶	۰/۳۹۲	۲۱۵/۵۲۵	۳۳۴/۹۷۷	۰/۱۲
خوزستان	۲۷۱۹/۸۷۸	۲۶/۱۲				۳۶/۸				۲۷۸۲/۸۱۸	۱
زنجان	۷۱/۴۶					۱۳۴/۸				۱۹۴/۴۶	۰۰۰۷
سمنان	۳۲۰/۸۵					۲۵	۲۸/۲	۲	۱۰۰۹/۴۵	۱۰۰۹/۴۵	۰/۳۷
سیستان و بلوچستان						۲۲۱				۲۲۱	۰۰۰۸
فارس	۱۰۰						۶۰۰			۷۰۰	۰/۲۵
کرمانستان								۲۹		۲۹	۰۰۰۲
کرمان	۳۷۷۳۳۱	۶۰۰۰	۵۱۰							۳۷۷۹۳۱	۲۱/۸
کرمانشاه	۱۶۱۰	۱۳۳۰								۱۳۳۰	۵۰۰۱
کهگیلویه و بویراحمد	۲۵۰	۶۰				۲۵	۲۸/۲	۳	۳۲/۳۲	۱۰۰۹/۳۲	۰/۳
گیلان	۵۰	۲۲۲								۱۳۲۲	۰/۲۹
لرستان										۶۲۹/۲۲۱	۰/۳۳
مازندران										۱۰/۲۵	۰/۳۸
مرکزی	۷۱۲/۴	۲۵۲۲/۴					۳۲۵۰			۸۰۰۶	۲۰۱
جمع	۳۳۵۳۱۱۲۸	۳۳۷۱۳۳۰	۲۱۰۵۱۳۳۰	۱۲۵۴	۲۱۵۳۰	۵۱۷۱۸۸۳	۵۱۶۱۶۶	۴۹۱۲۰۵۲	۵۲۴۲۸۴	۲۵۲۳۱۳۳۱	۱۰۰
درصد	۵/۵۸	۷۳/۳۷	۱۰۰/۲۵	۲/۴	۲/۴	۲۱/۲	۱/۸۶	۱/۶۶	۰/۱۹	۱۰۰	

باتوجه به سهم بالای صادرات پسته در بین اقلام صادراتی این بخش یعنی ۶۳۶۳۲ تن از نظر مقدار و ۳۷۷/۳ میلیارد ریال از نظر ارزش که به ترتیب ۴۴/۱۲ درصد وزن و ۵۷/۵۷ درصد ارزش صادرات تعاونیها را تشکیل میدهد، لذا برای بررسی دقیقتر عملکرد صادرات بخش تعاون، صادرات پسته را از تحلیل خارج می‌نمائیم.

با توجه به جدول شماره (۲) مشاهده می‌گردد که محصولات کسانتره میوه، خشکبار، ماکارونی، صنایع دستی و سیب به ترتیب با ۴۰/۴۴ درصد، ۲۱/۵۸ درصد، ۹/۹۷ درصد، ۸/۸۱ درصد و ۴/۳۹ درصد از نظر ارزشی، بعد از پسته قرار دارند. اگرچه اقلام مذکور ۵۴ درصد از وزن صادرات تعاونیها را تشکیل می‌دهند اما ۸۵/۱۹ درصد از ارزش صادرات را به خود اختصاص داده‌اند که این نشان می‌دهد عمده صادرات تعاونیها کم وزن و پرازش بوده است. بقیه محصولات شامل ۴۳ قلم کالا جمعاً ۴۶ درصد و ۱۴/۸۱ درصد ارزش صادرات را بخود اختصاص داده است.

صادرات محصولات کشاورزی تعاونیها

مجموع صادرات محصولات کشاورزی به مقدار ۷۷۸۶۴ تن و به ارزش ۳۹۳/۶ میلیارد ریال است که از نظر وزنی و ارزشی به ترتیب ۸/۹۷ درصد و ۲۶/۳۷

درصد از صادرات محصولات کشاورزی کشور را تشکیل می‌دهد. و سهم وزنی و ارزشی صادرات بخش کشاورزی در کل صادرات تعاونیها ۵۴ درصد و ۶۰/۰۶ درصد می‌باشد که بدون در نظر گرفتن صادرات پسته به ترتیب ۱۷/۶۷ درصد و ۵/۸۶ درصد خواهد گردید.

محصول پسته با ۶۳۶۳۲ تن به ارزش

عملکرد صادرات فرش و صنایع دستی تعاونیها و مقایسه آن با سایر کالاها از لحاظ وزنی و ارزشی

جدول شماره (۴)

محصول	وزن		ارزش	
	تن	درصد	میلیون ریال	درصد
فرش و صنایع دستی	۲۸۱/۰۳	۰/۶	۲۹۰۵۸/۲۶۲	۱۰/۲۵
سایر کالاها*	۸۰۰۸۵/۰۴۱	۹۹/۴	۲۴۹۰۱۵/۵۰۲	۸۹/۵۵
جمع	۸۰۵۶۶/۰۷۱	۱۰۰	۲۷۸۰۷۳/۷۶۴	۱۰۰

* بجز صادرات پسته

۳۷۷۲۸ میلیون ریال از نظر وزنی و ارزشی به ترتیب ۸۱/۷۲ درصد صادرات محصولات کشاورزی این بخش را تشکیل داده است و لذا جهت بررسی دقیقتر عملکرد بخش کشاورزی از سهم آن در تحلیل حاضر صرف نظر می‌گردد. در این صورت صادرات سیب، ماهی و تخم مرغ به ترتیب با سهم ارزشی ۷۴/۸۴ درصد، ۱۵/۰۴ درصد و ۷/۲۲ درصد بعد از پسته بیشترین صادرات را داشته‌اند و باتوجه به اینکه سهم وزنی صادرات سیب ۸۵/۷۲ درصد می‌باشد چنین به نظر می‌رسد که بخش کشاورزی در صدور کالاهای کم وزن و پرازش موفقیت کمتری کسب نموده است. (بجز در صدور پسته)

سایر محصولات کشاورزی شامل ۸ قلم کالا است که به ترتیب ۵/۰۴ درصد وزن و ۲/۶۸ درصد ارزش صادرات محصولات کشاورزی را بخود اختصاص داده‌اند.

صادرات محصولات صنعتی تعاونیها

صادرات محصولات صنعتی تعاونیها به مقدار ۳۸۱۴۷ تن و به ارزش ۲۲۸/۱ میلیارد ریال بوده است که سهم وزنی و ارزشی آن در کل صادرات کشور به ترتیب ۰/۷۸ درصد و ۹/۱۷ درصد می باشد. سهم وزنی و ارزشی این محصولات در کل صادرات بخش تعاون به ترتیب ۲۶/۴۵ درصد و ۳۴/۸۱ درصد بوده است. که بدون در نظر گرفتن صادرات پسته به ۴۷/۳۵ درصد و ۸۲/۰۳ درصد افزایش می یابد.

بررسی صادرات زیربخشهای صنعت نشان میدهد که صنایع غذایی با ارزش صادراتی ۲۰۴ میلیارد ریال (۸۹/۴۲ درصد از صادرات بخش صنعت) بیشترین سهم رایبه خود اختصاص داده است. دیگر محصولات این گروه که در صنایع فلزی، شیمیایی، نساجی و سلولزی قرار می گیرند، به ترتیب با ۵/۴۹ درصد، ۲/۵۹ درصد، ۲/۲۶ درصد و ۰/۲۴ درصد در رده های بعدی اهمیت قرار دارند.

مقدار صادرات بخش تعاون به تفکیک استانی و بر حسب گروههای کالا در اول سال ۱۳۷۵

جدول شماره (۶) واحد: تن

استان	محصول	کشاورزی	غذائی	فروش و صنایع دستی	فلزی	شیمیائی	نساجی	معدنی	سلولزی	جمع	درصد
آذربایجان شرقی		۱۲۰۰۰	۱۲۲	۲/۳						۱۲۱۲۵/۳	۱۵/۰۵
آذربایجان غربی		۲۰۰	۲۰/۳					۱۰۵۷۱		۱۰۰۷۹۱/۳	۱۲/۳
اتحادیه های سرزمینی			۲۹۰۹۷/۶۲۵					۵۰۷۷		۳۴۱۴۷/۶۲۵	۲۲/۲۲
اصفهان			۴۵۰						۱۲/۸۵	۲۴۲/۸۵	-/۵۷
ایلام							۵			۵	-/۰۱
بوشهر			۲۰۶	۱/۳۵						۲۰۷/۳۵	-/۲۶
تهران			۶۰	-/۱۹	۲۰	۱۵۷				۳۳۷/۱۹	-/۳
چهارمحال و بختیاری				-/۳۲		۱۶۶۴/۳				۱۶۶۴/۳	۲/۰۷
خراسان		۷/۶				۱۷/۲	۶/۰۵	-/۲۸	۱۱۰/۸۶	۱۴۲/۳۹	-/۱۸
خوزستان			۱۴			۲۰				۱۵۱۶/۶	۱/۸۹
زنجان			۲۶			۴۸				۹۴	-/۱۲
سمنان			۲۸۶	۱۴/۷	۲	۳/۸		۱۱۰	۶	۴۲۱/۵	-/۵۲
سیستان و بلوچستان						۶۱۵				۶۱۵	-/۲۶
فارس			۲۰۰			۶۰				۲۶۰	-/۲۲
کردستان								۴۳۰		۴۳۰	-/۵۳
کرمان		۶۲۶۳۲	۶۰۰	۲/۳۲						۶۲۶۳۲/۳۲	-/۷۵
کرمانشاه			۳/۲۲	۲۰۰۸/۲۵						۲۰۱۱/۲۹	۲/۵
کهگیلویه و بویراحمد			۲/۳	۲/۳	۲	۳/۸		۱۱۲/۶۱۶	۶	۳۸۷/۸۲۶	-/۳۸
گیلان		۲۱۶	۲۰۳/۳					۱۲۰۰		۱۶۱۹/۳	۲/۰۱
لرستان								۱۰۲۰۴		۱۰۲۰۴	۱۲/۶۷
مازندران				۲/۰۹						۲/۰۹	-/۰۰
مرکزی		۲۵۰	۱۸۸۰			۴۳۰				۲۵۰	۳/۱۹
جمع		۷۷۸۴۲۲	۳۳۶۳/۳۲۵	۳۸۷۰۳	۲۰۲۸/۲۵	۲۵۲۵/۶	۵۰۸/۵۵	۳۷۷۰۵۳۰۶	۱۲۵۷۱	۱۳۳۱۸۸/۷۱	۱۰۰
درصد		۱۷/۶۷	۴۰/۱۹	۰/۶	۷/۵۲	۳/۱۲	۱/۶۲	۳۳/۳۸	۰/۱۷		

صادرات فرش و صنایع دستی تعاونیها

صادرات فرش و صنایع دستی تعاونیها به وزن ۴۸۱ تن و به ارزش ۲/۹ میلیون ریال بوده که از نظر وزنی و ارزشی به ترتیب ۲/۳ درصد و ۰/۲/۸ درصد از صادرات فرش کشور را تشکیل داده است.

سهم وزنی و ارزشی صادرات فرش و صنایع دستی در کل صادرات تعاون به ترتیب ۰/۲۳ درصد و ۴/۴۳ درصد بوده است که بدون در نظر گرفتن صادرات پسته به ترتیب ۰/۶ درصد و ۱۰/۴۵ درصد خواهد گردید.

جدول شماره (۴) عملکرد صادرات فرش و صنایع دستی را با صادرات سایر کالاها مقایسه می نماید.

صادرات محصولات معدنی تعاونیها

صادرات محصولات معدنی تعاونیها به مقدار ۲۷۷۰۵ تن و به ارزش ۴/۶ میلیارد

بدون در نظر گرفتن سهم صادرات پسته

فواید تشکیل تعاونیهای تولیدی زنان روستایی

تعاونیهای زنان در جنوب شرقی آسیا، به استثنای ژاپن فعالیت چشمگیری ندارد. در کشور ژاپن نیز، زنان واجد سهمی اساسی در عضویت تعاونیهای کشاورزی نیستند. اگر چه بیشترین کار در روستاها بوسیله زنان انجام می‌گیرد، لکن تعداد زنان عضو تعاونی کشاورزی مجمع زنان (که در کنار و مستقل از تعاونیهای کشاورزی کار می‌کنند) ۲/۶۵ میلیون نفر در ۳۸۰۹ انجمن می‌باشد در حالی که تعداد مردانی که عضو تعاونیهای کشاورزی هستند ۵/۷۲ میلیون در ۴۶۰۰ تعاونی است. هند:

هند بزرگترین جنبش تعاونی را در دنیا داشته است، لکن هنوز، غالباً مردان سرپرست خانوار اعضای تعاونیها را تشکیل می‌دهند. بنابه گزارش‌های رسیده، زنان عضو تعاونیهای خدمات اعتباری دهکده هستند و در بعضی از تعاونیهای لبنیات، عضویت زنان قابل ملاحظه است. تعداد تعاونیهای زنان در هند ۴۴۰۰ تعاونی با ۲۲۱۰۰۰ عضو است.

اندونزی:

در اندونزی، هدف اصلی، ایجاد سیستم جامع تعاونی خدمات روستایی شامل بیمه کشاورزی، تامین نهاده‌ها، اعتبارات تولیدی و غیره است. شرکت زنان در این گونه تعاونیها مورد غفلت قرار گرفته است.

مصر:

در مصر، عضویت تعاونیهای کشاورزی در انحصار مردان است. اگر چه هیچگونه منع قانونی برای پذیرفتن زنان وجود ندارد، لکن فرهنگ و آداب و رسوم، زنان را برای عضویت در تعاونیها تشویق نکرده است. غنا: در کشور غنا، هیچ تعاونی کشاورزی که اعضای آن زنان باشند وجود ندارد، اما بسیاری از تعاونیهای تولید مواد غذایی اعضای زن هم

مقدمه

شواهد موجود نشان می‌دهد که زنان روستایی طی قرنهای گذشته در عرصه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی از جمله در فعالیتهای تولیدی روستا نقش سازنده، موثر و محوری داشته و همچنین خانوار روستایی بر فعالیتهای تولیدی آنان متکی بوده است. با این حال وضعیت نامتناسب اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی زن روستایی، همیشه مانعی بازدارنده در راه استقلال مالی و شناخت واقعی او بوده است.^(۱)(۴-۵۲)

راستی! چرا زنان در تعاونیهای کشاورزی، شرکت گسترده و فعالی ندارند؟ چه علتی را می‌توان برای درصد کم مشارکت آنان در برخی از کشورها ذکر کرد؟ اصولاً چرا باید این دلایل را مورد بحث و بررسی قرار داد؟ دلیل اصلی این بررسی، مدنظر گرفتن نقش حیاتی است که زنان در فعالیتهای کشاورزی در

بسیاری از کشورها (بخصوص برخی از کشورهای در حال توسعه) ایفا می‌کنند. فواید بسیار ارزنده‌ای در افزایش مشارکت زنان در تعاونیهای موجود کشاورزی، و همچنین تشویق آنها برای تشکیل تعاونیهای کشاورزی جدید به منظور بهبود جنبه‌های مختلف کشاورزی وجود دارد و در این مقاله سعی شده است به بررسی این فواید و محاسن پرداخته شود. (۲-۲۱)

تعاونیهای زنان روستایی در کشورهای مختلف

دورنمای تعاونیهای زنان روستایی در کشورها و مناطق مختلف دنیا، براساس اطلاعات جمع‌آوری شده بوسیله سازمان جهانی خواروبار کشاورزی به شرح زیر می‌باشد: (فائو ۱۹۸۳):

کشورهای جنوب شرقی آسیا:

دارند. تعداد اعضای زن حدود یک سوم اعضای این تعاونیها است.

سنگال:

در سنگال، نوعی شبه تعاونی تحت عنوان گروههای تولیدکننده تشکیل شده است که یک سوم اعضای آنرا زنان تشکیل می‌دهند.

کوبا:

زنان در کشور کوبا برای شرکت در تعاونیها به نحو چشمگیری تشویق می‌شوند. در حال حاضر، ۳۵ درصد اعضای تعاونیهای روستایی در این کشور را زنان تشکیل می‌دهند.

فیلیپین:

در این کشور ایجاد یک شبکه حمایت تعاونی برای مشمولین اصلاحات ارضی مورد نظر است.

مالزی:

در این کشور زنان ترجیح می‌دهند تا تعاونیهای خاص خودشان را داشته باشند. (۱۲-۱۵-۱)

نگاهی به تعاونیهای زنان در ایران:

تاسیس تعاونیها در ایران به صورت امروزی از سال ۱۳۲۵ شروع شد. تعاونیهای روستایی، عمدتاً با شرکت کشاورزان و سازندگان صنایع دستی با حمایت بانک کشاورزی آغاز بکار نمود. تعداد تعاونیهای روستایی در سال ۱۹۹۲ بالغ بر ۳۱۰۲ شرکت تعاونی روستایی با عضویت متجاوز از ۴۳۶۷۰۰۰ نفر روستایی بود. با مشارکت شرکتهای تعاونی هر شهرستان، تعداد ۱۹۱ اتحادیه تعاونی روستایی فعالیت دارند. علاوه بر این تعداد ۱۱۹۲ شرکت تعاونی کشاورزی در زمینه‌های تخصصی دامداری و مرغداری و کشاورزی و غیره با عضویت بیش از ۶۰۰۰۰۰ نفر مشغول فعالیت هستند.

در حال حاضر آماری رسمی مبنی بر تعداد زنان عضو تعاونیها در ایران وجود ندارد و ذکر این نکته ضروری است که اگر چه ممانعتی قانونی برای شرکت زنان در تعاونیها موجود نیست، ولی با توجه به شرایط فرهنگی جوامع روستایی، شرکت زنان و مردان با هم در گروههای تعاونی در جلسات مقبول نمی‌باشد. (۳۸-۳۹-۵)

اهداف تشکیل تعاونیهای زنان روستایی

عضویت زنان روستایی در تعاونیهای اختصاصی برای زنان، نه تنها امکان برخورداری آنان را از خدمات ترویجی موردنیازشان فراهم خواهد ساخت، بلکه بوسیله آن می‌توانند نظرات خود را به نحو موثری به اطلاع مسئولین برسانند. زنان روستایی با استفاده از خدمات ارائه شده بوسیله تعاونیهای خود قادر خواهند بود شرایط محیط کار و کیفیت و کمیت محصولات تولیدی خود را بهبود بخشند.

به طور کلی اهداف تشکیل این تعاونیها عبارتند از:

- ۱- ایجاد مکان فعالیت به صورت دسته جمعی و مشارکتی.
 - ۲- برخورداری زنان روستایی از شخصیت حقوقی در قالب گروه.
 - ۳- تبادل نظر و همکاری زنان روستایی برای حل مسائل و مشکلات موجود.
 - ۴- دسترسی بیشتر زنان روستایی به اعتبارات، بازار و مراجع تصمیم‌گیری.
 - ۵- فراهم آوردن امکان ارائه آموزشهای موردنیاز و بالاخره ارج نهادن به کرامت انسانی زن در عرصه فعالیت‌های اجتماعی.
- (۳۸-۳۹-۵)

تشکیل تعاونیهای زنان روستایی به عنوان یک ضرورت:

نیل به اهداف توسعه روستایی بدون شناخت وضعیت موجود جامعه روستایی و گروههای موجود در آن ممکن نخواهد بود. در این، بین شناسایی آن گروه از افراد جامعه روستایی که در برنامه‌های روستایی کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند، حائز اهمیت بیشتری است. به اعتقاد اکثر صاحب‌نظران مسایل توسعه روستایی، زنان روستایی از گروههای موجود در جوامع روستایی هستند که بنا به دلایل مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کمتر مورد توجه برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران مسائل توسعه روستایی واقع شده‌اند. عدم توجه به توانایی این گروه و مسائل و مشکلات آنان بدون تردید نتایج زیانباری خواهد داشت، چرا که زنان روستایی ما می‌توانند به عنوان یک عامل مهم در نیل به اهداف توسعه روستایی در تمام مقاطع زمانی مطرح باشند. بنابراین، در نخستین گام جهت هرگونه تلاش برای بهبود وضعیت زنان روستایی لازم است نقش آنان در تولید مورد شناسایی قرار گیرد. (۲۶-۲۹-۳)

خدماتی که می‌توان به زنان در قالب تعاونیهای کشاورزی و به عنوان اعضای آن ارائه داد عبارتند از:

الف - تعاونیهایی که بوسیله زنان در مناطق روستایی تشکیل می‌شوند. اغلب باعث بهتر شدن محصولات غذایی شده و در برخی موارد بر روی زمینهای مشترک باعث افزایش محصول و در نتیجه افزایش عرضه مواد غذایی در داخل کشور می‌گردد.

ب - تعاونیهای کشاورزی، به زنان کمک می‌کنند تا کیفیت و کمیت محصولات نسبی

خویش را بهتر کرده، در نتیجه، سبب افزایش عرضه شیر (خانگی) و دیگر محصولات لبنی می‌شوند و دسترسی عموم به آن بیشتر خواهد بود.

ج - گروههایی از زنان کشاورز که در تعاونیهای کشاورزی سازماندهی شده‌اند می‌توانند به آسانی در ارتباط با نیازهای شغلی در زمان طراحی و اجرای برنامه‌های توسعه که ممکن است، فعالیت زنان کشاورز را متاثر کند، مورد مشورت قرار گیرند.

د - تاسیس تعاونیهای کشاورزی توزیع می‌تواند، در عرضه بذور و سموم مناسب در مقدار کم برای مزارع زنان مفید و موثر باشد.

ه - زنانی که تواناییهای خویش را در مدیریت و مهارت‌های سازمانی در تعاونیهای کشاورزی نشان می‌دهند، می‌توانند توسط تعلیمات و آموزشهایی برای رهبری ارتقاء پیدا کنند. بنابراین با افزایش تعداد زنان آموزش دیده و همچنین مردان آموزش دیده، خدمات بهتر و بیشتری به زنان کشاورز ارائه می‌شود.

و - با مهیا کردن امکاناتی برای زنان در مناطق روستایی برای بدست آوردن درآمد و با ایجاد محلی برای اجتماع و ملاقات زنان با یکدیگر، تعاونیهای کشاورزی می‌توانند عاملی برای کاهش مهاجرت به مناطق شهری. و در نتیجه جلوگیری از خالی از سکنه شدن مناطق روستایی گردند.

ز - تعاونیهای کشاورزی، تشکیلات مناسبی برای تهیه اعتبارات و کمکهای بازاریابی به زنان کشاورز که مایل به گسترش یا بهبود تولیدات کشاورزی خویش هستند می‌باشد.

ح - آموزش و تجربیات مهارتی می‌تواند، آسانتر در اختیار زنانی که در گروهها

سازماندهی شده‌اند قرار گیرد. (۵=۳۹-۳۸)
بررسی فواید شرکت گسترده زنان در تعاونیهای روستایی:

این فواید را می‌توان از سه جنبه مختلف مورد بحث و بررسی قرار داد.

۱- فوایدی که این تعاونیها برای زنان به عنوان یک فرد و نیز به عنوان عضوی از خانواده روستایی دارد.

۲- فوایدی که وجود تعاونیهای کشاورزی دارد.

۳- فوایدی که این تعاونیها برای دولت ملی دارد.

لازم به ذکر است براساس شرایط مختلف محیطی (اقلیمی) که زنان روستایی در سراسر جهان در آن زندگی می‌کنند و همچنین با توجه به تفاوت‌های فردی، این فواید متفاوت خواهد بود، فوایدی که مشارکت هر چه فعالانه زنان برای تعاونیهای موجود دارد، بستگی به نوع فعالیتی که انجام می‌دهند یا اهدافی که اعضای آن دنبال می‌کنند متفاوت می‌باشد.

۱- فواید وجود تعاونیها برای زنان به عنوان فرد و عضو خانواده روستایی:

اغلب چنین بیان می‌شود که زنان به تشخیص فواید یا مزیت‌هایی که هر نوع کار گروهی برای ایشان یا خانواده‌هایشان دارد، قبل از اینکه خود را درگیر یا مشغول هرگونه همکاری نمایند، احتیاج دارند. وقتی این فواید و مزایا به وضوح قابل تشخیص باشند، زنان به سرعت همکاری می‌کنند و در آن موفق خواهند بود. به طور یقین، مثالهای فراوانی را در نوشته‌ها و کتب می‌توان یافت که زنان معمولاً به تشکیل گروههای غیررسمی، چه در کشورهای در حال توسعه و چه در کشورهای پیشرفته، به منظور رسیدن به یک هدف ویژه،

مبادرت می‌ورزند. به نظر می‌رسد اطلاعات بسیار گسترده‌تری در ارتباط با فواید شرکت زنان در گروههای سازماندهی شده رسمی منتشر شده است و در اختیار زنان قرار دارد. در این مورد می‌توان شرکت در تعاونیهای کشاورزی موجود و تاسیس شرکت‌های جدید تعاونی را که به وسیله خود زنان کشاورز تشکیل شده‌اند متذکر شد. برخی از این فواید در ذیل ذکر شده است:

الف - ایجاد موقعیتی برای کسب درآمد: برای مثال، سهم شدن در عوامل تولید یا کشت مشترک در زمین.

ب - افزایش درآمد: مذاکره برای قیمت بهتر و افزایش گسترده‌تر محصولات و دسترسی آسانتر به محصولات اصلاح شده کشاورزی، سبب بالارفتن مقدار محصول می‌گردد (تعاونیهای مصرف).

ج - کاهش هزینه‌های حمل و نقل

د - کاهش قیمت خرید وسایل موردنیاز

ه - دریافت وام و اعتبارات

ز - یادگیری مهارت از متخصصین کشاورزی

ح - مشارکت در تصمیم‌گیریها

ط - ایجاد موقعیت اجتماعی و کاهش تنهایی

۲- فواید وجود تعاونیهای کشاورزی:

فوایدی که وجود تعاونیهای کشاورزی برای زنانی که از خانواده‌های کشاورز هستند، دارد، این است که افزایش عضویت زنان و همچنین مشارکت زنان عضو سبب شرکت فعالانه آنها در مسایل اجتماعی و اقتصادی می‌گردد. البته این موارد براساس فعالیتها و خدمات ویره تعاونیها متفاوت است.

۳- فواید تعاونیها برای دولت ملی:

برای بسیاری از دولتهای ملی، یکی از مهمترین فوائد شرکت زنان در گروههای سازمان داده شده، این است که هزینه ارائه خدمات به زنان در گروه، بسیار کمتر از این هزینهها برای ارائه خدمات به زنان به صورت انفرادی است. (۲-۲۱-۱۸)

محدودیتهای تعاونیهای زنان روستایی از زبان صاحب نظران:

بسیاری از تعاونیها به دلیل عدم توجه به افراد واقعاً نیازمند جامعه خود نبودهاند. بعضی دیگر به دلیل عدم مدیریت و گاهی دخالتهای بی مورد مراجع نامربوط شکست خوردهاند، گاهی الگوی کاری کلیشه‌ای و یا مشکلات مربوط به سیستم بانکی موجب عدم موفقیت تعاونیها شده است. تعاونیهایی که توجه کافی به سنتها و ارزشهای جوامع خود مبذول نداشته‌اند به مشکلات عدیده‌ای برخورد کرده‌اند (اکوکو ۱۹۹۱).

یکی از انتقادات وارده بر تعاونیها، نفوذ غیرعادی برورکراسی و احاطه تعاونی به وسیله چند تن از منتفدین محلی می‌باشد. این مسئله تعاونی را از خدمت به نیازمندان واقعی جامعه روستایی که غالباً از نفوذی برخوردار نیستند، بازمی‌دارد (فانو ۱۹۸۳).

تعاونیها نباید به عنوان بخشی از ماشین دولت و یا فعالیتی دولتی تلقی گردند. تعاونیها ممکن است قادر به ایجاد فرصتهای کاری برای زنان عضو و یا افزایش توانایی کسب درآمد آنان و یا ایجاد تسهیلات تعلیم و تربیتی و اجتماعی برای زنان باشند. لکن این مسئله بدان معنی نیست که مقوله وسیع اشتغال، تعلیم و تربیت و تامین اجتماعی از وظایف تعاونیها تلقی گردد.

در خاتمه باید به این نکته توجه شود که

تعاونیها نوشداروی تمام دردهای زنان روستایی نخواهند بود، لکن چنانچه با دقت و توجه کافی ایجاد و اداره شوند، می‌توانند تاثیر مطلوبی بر زندگی اعضای خود داشته باشند. (۱-۱۵-۱۲)

مشکلات زنان برای شرکت در تعاونیها:

سهم عمده زنان روستایی در تولید زراعی، باغی، دامداری، صنایع دستی و تبدیلی و بیشتر بودن کار هفتگی زنان نسبت به مردان با احتساب کارهای خانه‌داری بیانگر این واقعیت است که آنان مستحق هستند از خدمات ترویجی و آموزشی در خصوص حرفه خود بهره گیرند و سطح آگاهیها و تواناییهای خود را ارتقاء بخشند. اما برنامه‌های اجرا شده در سطحی محدود بوده که عموماً زنان روستایی در آن مشارکت کمتری داشته‌اند.

دلایل این امر مختلف است که به برخی از این دلایل اشاره می‌کنیم:

۱- جو فرهنگی موجود در روستا که به زنان اجازه حضور در محافل مردانه را نمی‌دهد.

۲- نامناسب بودن زمان، مکان و محتوای برنامه و مشغله.

۳- طرح‌ریزی برنامه‌های ترویجی در مرکز بدون توجه به نظرات افراد در رده‌های پایین اجرایی (خصوصاً در کشورهای جهان سوم)

۴- عدم وجود کارشناسان برنامه‌ریز زن

۵- دسترسی کمتر به اعتبارات و تسهیلات اعطایی از سوی بانکها و سایر موسسات مالی نسبت به مردان (۴-۵۳-۵۲).

پیشنهادات:

در جهت رفع مشکلات و محدودیتهای

مربوط به تعاونیها، اقدامات زیر لازم است:

۱- طرح برنامه‌های تعاونیها باید با توجه به نیازها و مشکلات افراد و جامعه صورت گیرد.

۲- در طرح و اجرای برنامه‌ها از خود افراد تحت پوشش (روستاییان) می‌توان کمک گرفت.

۳- تعاونیها تا آنجا که ممکن است جمعیت بیشتری را تحت پوشش قرار دهند.

۴- مدیران عامل شرکتهای تعاونی باید تحت تعلیم و آموزش قرار گیرند.

۵- در طرح و اجرای برنامه‌های مربوطه به تعاونیهای زنان، حتی‌الامکان از کارشناسان برنامه‌ریز زن کمک گرفته شود.

۶- بانکها و سایر موسسات دولتی باید در اعطای تسهیلات و اعتبارات با شرکتهای تعاونی همکاری لازم را داشته باشند.

۷- مدیران عامل شرکتهای تعاونی و سایر دست‌اندرکاران باید انگیزش شرکت در تعاونیها را چه در زنان و چه در مردان ایجاد و تقویت کنند.

۸- با توجه به اینکه بی‌سوادی عامل مهمی در عدم شرکت زنان و مردان در تعاونیهاست، در این زمینه اقدامات لازم باید صورت گیرد.

فهرست منابع:

۱- معروفی، پروین، «تعاونیهای زنان روستایی»، زیتون، شماره ۱۱۲، اسفند ۷۱ و فروردین ۷۲.

۲- جعفرزاده‌پور، فروزنده، «فوائد شرکت گسترده زنان در تعاونیهای روستایی»، جهاد، سال پانزدهم، آذرودی ۱۳۷۴، شماره ۱۸۱-۱۸۰.

۳- فعالی، مهناز، «تشکیل تعاونیهای زنان روستایی به عنوان یک ضرورت»، زیتون، شماره ۱۲۲، مهر و آبان ۱۳۷۳.

۴- «آموزش مدیران عامل شرکتهای تعاونی روستایی زنان اقدامی در خور و بایسته»، زیتون، شماره ۱۲۶، تیر تا دیماه ۱۳۷۴.

۵- «حضور زنان روستایی در تشکلهای اقتصادی روستا»، صالحین روستا، شماره ۱۰۵، سال سیزدهم، مهر ۷۳.

مدیران نگران چه نکاتی هستند؟

لازم است در ارتباطات خودتان با کارمندان دیگر هم خود شمارو حیه‌ای شاد و سرشار از خوشبختی داشته باشید، زیرا معمولاً زیر دستان از روحیه مدیران الهام می‌گیرند و اگر چه این الهام گرفتن در آغاز عمیق نیست، اما با گذشت زمان به شکل عادت در می‌آید. همچنین لازم است از روحیه شاد و شادی انگیز کارمندان تمجید کنید تا برای کارمند مورد نظر درس عبرت باشد.

برای یک مدیر نکات و مسایل متعددی اهمیت دارد و جالب اینکه هرکدام از این نکات و مسایل در یکی از زمانها یا مکانها می‌تواند مهمترین باشد. برای مثال، هرگاه انجام کار فوری و خوب مورد نظر باشد، سرعت عمل و دقت بیشترین اهمیت را خواهد داشت، در حالی که اگر ملاقات با مشتری مطرح باشد، روابط انسانی شایسته و حسن خلق مهمترین خواهد بود. همچنین، در این سازمان ممکن است حضور همیشگی کارمند در ساعات اداری در محل کار حائز بیشترین اهمیت باشد، حال آنکه در آن سازمان کارکنان می‌توانند به صورت شناور کار کنند و حضور بموقع یا خروج در ساعت مقرر اهمیتی ندارد.

از طرف دیگر، اگر از مقوله کار اداری صرف‌نظر کنیم و در زمینه ارتباطات مدیر و زیردستان بررسی کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که در اینجا نیز نکات و مسایل متعددی برای مدیران اهمیت دارد. برای مثال یکی از مدیران اخیراً طی نامه‌ای مشکل زیر را مطرح و برای آن چاره‌جویی کرده است:

یکی از کارکنان خوب و ارزشمند سازمان ما به نظافت خود آنقدرها اهمیت نمی‌دهد. او نه تنها کفش و لباس نامرتب می‌پوشد و موهایش ژولیده است، بلکه متأسفانه بدنش بوی بد می‌دهد. البته شغلی

که به او واگذار شده طوری است که کمتر با کسی تماس دارد، ولی به طور کلی نمی‌دانم چگونه به او بفهمانم که باید بیشتر مراقب نظافت خود باشد. لطفاً مرا راهنمایی کنید. در پاسخ این مدیر علاقه‌مند به بهزیستی کارکنان و سازمان چنین نوشته‌ایم:

عده مدیرانی که با چنین مشکلی مواجه می‌شوند، کم نیست. با کمال تأسف، کارمندانی شبیه کسی که شما تصویر کرده‌اید، مشکل را به هوای داخل اتاق یا ساختمان یا فصل سال نسبت می‌دهند و خودشان را مسئول آن نمی‌دانند. همچنین، شنیده می‌شود که عده‌ای از آنها همکاران را مقصر می‌دانند که شامه‌ای قوی دارند و هر بویی را استشمام می‌کنند!

برای مقابله با این مشکل باید بدانید که در هر صورت باید موضوع با کارمند مورد نظر در میان گذاشته شود، زیرا در غیر اینصورت ممکن است هیچوقت خود را ملزم به رعایت نظافت نداند، چرا که به نظر می‌رسد به این ناتمیزی عادت کرده است. برای این منظور می‌توانید از همین امروز به شیوه‌هایی نظیر آنچه در زیر آمده اقدام کنید:

۱- به بهانه‌ای به اتاقش بروید و پس از لحظاتی بگویید: هوا گرم نیست؟ من که گرم شده، می‌توانم پنجره را باز کنم؟ بعد

پنجره را باز کنید و چند دقیقه‌ای نزدیک آن بنشینید و بدون بستن پنجره از اتاق خارج شوید.

۲- می‌توانید به بهانه گرمی هوای اتاق از او بپرسید: می‌شود شوفاژ (یا بخاری یا ...) را خاموش کنیم؟ در این اتاق گرم نمی‌شود کار کرد. آدم عرق می‌کند و تاشب به خانه برسد و دوش بگیرد، اذیت می‌شود. ۳- می‌توانید به بهانه‌ای در حضور او با یک همکار موضوع نظافت را مطرح کنید و با شناختی که از کارمند ناتمیز دارید، اشاراتی به فواید و ضرورت نظافت داشته باشید. برای مثال، اگر کارمند نگرش مذهبی قوی دارد، می‌توانید با تکیه بر تعلیمات مذهبی اهمیت نظافت را مطرح کنید.

۴- اگر از هیچکدام از روشهای فوق نتیجه نگرفتید، می‌توانید با اشاره به یکی از لباسهای او موضوع نظافت و رعایت آن را یادآور شوید و اشاره کنید که از گرفتاریهای او خبر دارید و می‌دانید که فرصت این کارها را ندارد، اما چون همکاران انتظاراتی دارند، بهتر است مراعات کند.

۵- طبعاً اگر باز هم به نتیجه نرسیدید، ناچار اصل مطلب را به او بگویید، یا اگر مصلحت نمی‌دانید که این سخنان را از زبان شما بشنود، می‌توانید از طریق معاون یا

یک همکار اقدام کنید.

مثال دیگر، مدیری است که دربارهٔ اعتیاد یکی از همکارانش سنوالم مطرح کرده و خواستار کمک شده است. این مدیر عقیده دارد که سلامت کارکنان در حیثیت مؤسسه بسیار مهم است و نباید این موضوع به مخاطره بیفتد، ضمن اینکه اعتیاد یک نفر هم برای خودش زیان آور است و هم این خطر وجود دارد که دیگران نیز به تدریج به این انحراف کشیده شوند. مخصوصاً، اگر کار به محاکم قضایی کشانده شود، این زیان با شدت زیادتری خود را نشان خواهد داد. به علاوه، هزینه‌ای که صرف تهیه مواد مخدر می‌شود، باید در راه بهسازی زندگی این کارمند به مصرف برسد.

در پاسخ این مدیر نوشته‌ایم که بهتر است ابتدا خطرات اعتیاد را برایش برشمارید و سپس به بررسی ریشه‌های گرایش او به کار بپردازید. شاید هم بهتر باشد در این کار از یک مشاور حرفه‌ای کمک بگیرید. در عین حال، در هر فرصت ممکن از عملکرد خوب و اخلاق شایسته‌اش تمجید کنید. تحقیقات متعدد نشان می‌دهد که یکی از راه‌های اصلاح رفتار آدمی، تمجید از رفتارهای بهنجار و شایسته آنان است. و سرانجام، چنانچه این اقدامات مؤثر واقع نشد، و تا آخرین فرصتی که به او داده‌اید اعتیادش را ترک نکرد، او را اخراج کنید تا از خطرات ناشی از گسترش اعتیاد جلوگیری کرده باشید.

مثال دیگر نامه‌ای است از یک مدیر که می‌نویسد: همکاری دارم با مشخصات زیر: به ندرت کاری را جدی می‌گیرد، هرچند اگر به کاری توجه نشان دهد، آن را بسیار خوب انجام می‌دهد تا جایی که گاه این تصور برایم ایجاد می‌شود که می‌خواهد با این خوب کار کردن همه ما را تحت تأثیر قرار دهد. این همکار بیش از آنکه در کارش صداقت داشته باشد، دروغ می‌گوید، حال آنکه در سازمان ما توجه به جزئیات امور و

دقت بسیار تعیین کننده است. به علاوه، هرگاه به دروغ بگوید که «کارش انجام شده» و لازم است دیگران دنباله آن را بگیرند، دیگران عصبی می‌شوند. در عین حال، به خاطر ملاحظات متعدد او را تحمل می‌کنیم. چگونه می‌توانیم در راه اصلاح رفتار او تلاش کنیم؟ در پاسخ این مدیر به نکات زیر اشاره کرده‌ایم:

۱- از همین امروز یک‌بار برای همیشه تصمیم بگیرید که نخستین دروغش را برملا سازید و به او بگویید که حرفش را باور نکرده‌اید. لحن کلام شما طوری باشد که انگار اولین بار است که به این دروغگویی پی برده‌اید.

۲- اگر این حربه کارساز نشد، اشاره کنید که روزهای قبل نیز چنین مشکلی وجود داشته است. آنگاه برای اثبات سخنان خود به نمونه‌هایی از آنچه روزهای قبل رخ داده، اشاره کنید.

۳- اگر باز هم مقاومت کرد، نزدیکترین کاری را که مدعی است به خوبی انجام داده، در حضور خودش کنترل کنید تا عملاً به اشتباه خود پی ببرد.

۴- در صورت لزوم، میزش را بازرسی کنید و نشانه‌هایی برای اثبات دروغش به دست بیاورید و در این مورد از او توضیح بخواهید.

۵- به احتمال زیاد، هر یک از اقدامات یاد شده می‌تواند برایش هشدار دهنده باشد. اما چنانچه باز هم به نتیجه نرسیدید، برایش یک ضرب‌الاجل تعیین کنید تا خودش را اصلاح کند. طبعاً، در پایان کار در صورت عدم اصلاح خود، باید این کارمند فاقد اخلاق کاری را اخراج کرد.

و بالاخره باید از مدیری نام برد که به قول خودش با یک «سیب لک زده» سروکار دارد و می‌ترسد این پوسیدگی هم خود سیب را از بین ببرد و هم به سایر سیبها سرایت کند. این سیب لک‌زده، کارمندی

است که به نوشتهٔ مدیرش بسیار خوب کار می‌کند و از کم و کیف کارش نمی‌توان ایراد گرفت یا در آن نقطه ضعف پیدا کرد. دلیل این خوب کار کردن، استعداد فوق‌العاده اوست، ضمن اینکه سرعت عملش نیز قابل ملاحظه است. در عین حال، آنقدر نق می‌زند و از زندگی ابراز نارضایتی می‌کند که روحیهٔ دیگران را خسته و خراب خواهد کرد.

در پاسخ این نامه نوشته‌ایم: ساده‌ترین راه حل مشکلاتی از این قبیل، صحبت کردن در تنهایی با کارمند موردنظر است. اما تجربه نشان می‌دهد که این گفت و شنیدها چندان کارساز نیست، زیرا به هر صورت ترک عادت مشکل است. بنابراین، از مشاور سازمان یا یک مشاور حرفه‌ای کمک بگیرید تا ریشه‌های این بدبینی را پیدا کند، چون بدبینی نوعی نگرش منفی است و نگرش انسان تحت تأثیر عوامل متعددی شکل می‌گیرد که پیدا کردن آن بر عهدهٔ مشاور است. با توجه به آنچه از تحقیقات روان‌شناسی برمی‌آید، تغییر دادن اینگونه رفتارها مستلزم آن است که افراد از درون متحول شوند و این تحول درونی باید به صورت ریشه‌ای ایجاد شود. طبعاً، ساختن از خراب کردن و دوباره ساختن ساده‌تر است. بنابراین، باید برای اصلاح چنین کارمندی بسیار بردبار و منتظر گذشت زمان باشید.

در عین حال، لازم است به شدت متوجه به این نکته باشید که بدگویی از کارمند موردنظر، رها کردن کارمندان برای اینکه به جای انجام کار «جوک» بگویند و شاد بودن را بهانه کنند، و چشم‌پوشی از این روحیهٔ ناشاد باعث گرفتاریهای بعدی خواهد شد. به همین دلیل، هر قدر طرف به اصطلاح «پوست کلفت» باشد و از کنایه‌های شما درس عبرت نگیرد لازم است ابتدا با همان روش مسالمت‌آمیز اقدام کنید، ولی در نهایت راهی جز خاتمه دادن به خدمت وی وجود ندارد.

(ارقام به میلیون ریال)

نوع فعالیت	تعداد طرح تصویبی	سرمایه‌گذاری کل طرح‌های تصویبی	سرانه سرمایه‌گذاری به ازای هر طرح تصویبی
کشاورزی	۸۳۶	۳۳۹۵۸/۰۸	۵۲۵/۸
صنعت	۳۷۱	۵۲۴۴۲/۷۵	۱۱۱۲/۵
معدن	۴۶	۳۰۴۲۱/۳۴	۶۶۱/۳
خدمات	۳۰۴	۲۱۳۵۰/۰۵	۷۰۲/۳
فرش	۱۲۷	۳۶۲۷۳/۲۶	۲۸۴/۳
جمع کل	۱۷۸۴	۱۲۵۴۲۱۷/۴۸	۷۰۳/۰۴

از مجموع ۱۷۸۴ طرح تصویبی تعاونیها، تعداد ۳۷۱ طرح معادل ۲۶/۴ درصد کل طرحها در بخش صنعت با سرمایه‌گذاری ۵۲۴۴۲/۷۵ میلیون ریال به تصویب رسیده که فرصت شغلی ایجاد شده برای اجرای طرحهای مذکور معادل ۱۲۳۵۰ نفر خواهد بود.

سرانه سرمایه‌گذاری برای هر فرصت شغلی در طرحهای تصویبی صنعتی معادل ۴۲/۴۷ میلیون ریال می‌باشد، که این نسبت در زیر بخش‌های صنعت به قرار جدول ۸ می‌باشد.

۳-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در طرحهای تصویبی بخش معدن

از مجموع ۱۷۸۴ طرح تصویبی تعاونیها، تعداد ۴۶ طرح معادل ۲/۵۸ درصد کل طرحها در بخش معدن با سرمایه‌گذاری ۳۰۴۲۱/۳۴ میلیون ریال به تصویب رسیده که فرصت‌های شغلی ایجاد شده برای اجرای طرحهای مذکور معادل ۵۸۸ نفر خواهد بود.

سرانه سرمایه‌گذاری برای هر فرصت شغلی، در طرحهای تصویبی معدن معادل ۵۱/۷۴ میلیون ریال می‌باشد.

جدول شماره ۶

میلون ریال و اشتغالزایی ۶۰۳۹۱ نفر، هزینه سرانه ایجاد شده برای هر فرصت شغلی، معادل ۲۰/۷۷ میلیون ریال خواهد بود. هزینه سرانه ایجاد فرصت شغلی در گرایش‌های مختلف تعاونیها به قرار جدول زیر می‌باشد.

۲-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در طرحهای تصویبی بخش صنعت

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نوع گرایش	تعداد طرح تصویبی	تعداد اشتغال طرحهای تصویبی	سرمایه‌گذاری کل طرحهای تصویبی	هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی
۱	کشاورزی	۸۳۶	۱۵۴۱۶	۳۳۹۵۸/۰۸	۲۸/۵۱
۲	صنعت	۳۷۱	۱۲۳۵۰	۵۲۴۴۲/۷۵	۴۲/۳۷
۳	معدن	۴۶	۵۸۸	۳۰۴۲۱/۳۴	۵۱/۷۴
۴	خدمات	۳۰۴	۱۰۱۳۲	۲۱۳۵۰/۰۵	۲۱/۰۷
۵	فرش	۱۲۷	۲۱۹۰۵	۳۶۲۷۳/۲۶	۲۱/۱۱
	جمع کل	۱۷۸۴	۶۰۳۹۱	۱۲۵۴۲۱۷/۴۸	۲۰/۷۷

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	نوع گرایش	تعداد طرح تصویبی	تعداد اشتغال طرحهای تصویبی	سرمایه‌گذاری کل طرحهای تصویبی	هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی
۱	مرغ کوشتی	۲۲۹	۲۵۵۸	۱۴۸۲۱۱/۳۲	۵۷/۹۴
۲	مرغ تسمکنار	۲۴	۳۶۷	۲۵۴۰۳/۰۲	۶۹/۲۲
۳	مرغ مادر و جوجه‌کنشی	۳	۸۶	۵۷۲۷	۶۶/۵۹
۴	پروراندی (کوساله و بره)	۲۰۹	۲۱۰۱	۸۴۸۰۲/۸۷	۳۰/۳۶
۵	کار شیری	۴۶	۵۶۲	۲۷۱۱۸/۱۸	۴۸/۰۸
۶	زنجبورداری	۲۶	۱۸۹	۳۷۲۶/۱	۲۵/۰۱
۷	پرورش میگو	۲۹	۴۱۲	۲۴۶۶۷/۳۲	۵۹/۳۹
۸	پرورش ماهی	۲۹	۳۲۵	۱۴۹۰۵/۰۲	۳۵/۸۶
۹	زراعت و باغداری (گل و گیاه)	۲۰۱	۸۰۸۳	۸۶۲۰۹/۷۷	۱۰/۶۷
۱۰	صیادی	۴۰	۷۳۱	۱۸۰۰۸/۳۸	۲۴/۶۴
۱۱	جمع کل	۸۳۶	۱۵۴۱۶	۳۳۹۵۸/۰۸	۲۸/۵۱

هزینه سرانه ایجاد هر فرصت شغلی در گرایش‌های فوق و زیربخش‌های مربوط به آنها به تفکیک در جداول بعدی آمده است.

۲-۸- هزینه سرانه ایجاد شغل در طرحهای تصویبی بخش کشاورزی

از مجموع ۱۷۸۴ طرح تصویبی تعاونیها، تعداد ۸۳۶ طرح معادل ۴۶/۸۶ درصد کل طرحها در بخش کشاورزی با سرمایه‌گذاری به مبلغ ۳۳۹۵۸/۰۸ میلیون ریال به تصویب رسیده که فرصت شغلی ایجاد شده برای اجرای طرحهای مذکور معادل ۱۵۴۱۶ نفر خواهد بود.

سرانه سرمایه‌گذاری برای هر فرصت شغلی در طرحهای تصویبی کشاورزی